महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९

शुद्धोधन गाउँपालिका

कपिलवस्तु

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९

शुद्धोधन गाउँपालिका

कपिलवस्तु

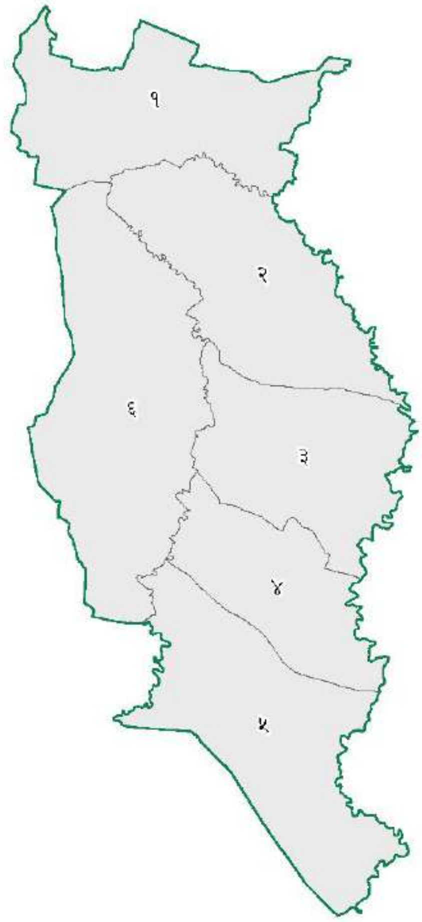

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide independent and Quality Audit Service to Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	*(Integrity)*
स्वतन्त्रता	*(Independence)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*

महालेखापरीक्षकको भनाई

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७८/७९ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको उद्देश्यमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी, जवाफदेहिता एवं पारदर्शिता र सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु साथै स्रोत साधनको प्राप्ति र परिचालन सम्बन्धमा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रदान गरी सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरू मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ ।

यस वर्षको लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु मूलतः आवश्यक कानुनहरु तर्जुमा नगरेको, तर्जुमा भएका कानुनहरु राजपत्रमा प्रकाशन नगरेको, आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, बक्यौता असुलीमा प्रभावकारिता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानुन विपरीत सोझै खरिद गरेको, प्रशासनिक खर्च बढ्दै गएको बाँकी अनुदान बर्षान्तमा फिर्ता नगरेको, अनुत्पादक तथा वितरणमुखी खर्च गरेको लगायतका छन् । त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, टुक्रे आयोजनाको छनौट गरी खर्च गरेको, विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयारीमा परामर्शदातामाथि निर्भर रहेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनसहभागिता नजुटेको जस्ता समस्या रहेका छन् ।

स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ दरबन्दी अनुसार पदपूर्ति नभएको, दरबन्दी वेगरका कर्मचारी नियुक्ति गरेको, उपभोक्ता समितिको कार्यमा सेवा प्रवाह सहज र व्यवस्थित नभएको, सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणालीमा जिन्सी एंव सम्पत्ति अभिलेख नराखेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम तथा सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, बैङ्क हिसाब नभिडेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको पाइएको छ। स्थानीय तहमा महालेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजू फर्स्यौट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा भएको देखिएन । लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरू आवश्यक कारवाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुपर्दछ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बाबजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको र लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरूसँग छलफल समेत गरिएको छ। लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

(टंकमणि शर्मा दंगाल)

२०७९ चैत्र

महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
अनामनगर, काठमाडौं, नेपाल
Anamnagar, Kathmandu, Nepal
प्रदेश लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय
(लुम्बिनी प्रदेश)

पत्र संख्याः २०७९।८०
च.नं. ८८

मितिः २०७९।१२।२९

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री प्रमुखज्यू,
शुद्दोधन गाउपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय,
कपिलवस्तु ।

कैफियत सहितको राय

हामीले शुद्धोधन गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरूको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेस भएको २०७९ आषाढ ३२ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धीत प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. गाउँपालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा पूर्ण रुपमा प्रयोग गरी वित्तीय विवरण तयार गरेको छैन ।
२. लेखापरीक्षणबाट रू.५करोड ८१ लाख ६७ हजार बेरुजू देखिएको छ। सोमध्ये प्रतिक्रियाबाट रु. ५३ लाख ६१ हजार फस्यौट भई बाँकी बेरुजू असुल गर्नुपर्ने रु १८ लाख ४५ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू. ८३ लाख ४ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.४करोड २५लाख ८२ हजार रहेको छ ।पालिकाको गतवर्ष सम्म रु ३करोड ६३ लाख ७३ हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा यसवर्ष समायोजन र सम्परीक्षणबाट फछ्यौंट एवं यो वर्ष कायम भएको बेरुजू समेत हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु.८ करोड ९१ लाख ७९ हजार रहेको छ । **गाउँपालिकाको बेरुजू वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजू स्थिति एवं प्रारम्भिक प्रतिवेदनको प्रतिक्रियाबाट लगत कट्टा गरिएको व्यहोरा यसैसाथ संलग्न छ ।**
३. गाउँपालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, असुली लक्ष्यअनुसार नभएको, कर्मचारीको दरबन्दीअनुसार स्थायी पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता नआएको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको, लगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएको छ।कार्यालयबाट सम्प्रेषित लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन यसको अङ्गको रुपमा रहेको छ ।
४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यबिधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ।गाउँकार्यपालिका, अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत गाउँपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ती समेतका कारण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ।

(श्रीकुमार राई)
नायब महालेखापरीक्षक

शुद्धोधन गाउँपालिका, कपिलवस्तु

१. चालु वर्षको बेरुजु २०७८।७९

१.१. बेरुजु बर्गिकरण (बिनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
									असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम		अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजस्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती								
७८	७०	५८१६७	०	१८	५३६१	७८	५२	५२८०६	१८४५	४२५८२	८३०४	०	०	५०८८५	७५

१.२ प्रतिक्रियाबाट फस्यौंट गरिएका दफाहरुको स्विकृत विवरण

क्र.सं	प्रारम्भिक प्रतिवेदनको दफा नं.	छोटकरी व्यहोरा	रकम रु.
१	६२।१	अनुदान फिर्ता	४५९४६९२
२	६३।१	भुक्तानीमा कर	५१९९१
३	६७	प्रमाण प्रास	१०१२३४
४	७३	अनुदान असुल	११०००
५	७४	बढी निकासा	२०६००
६	७७	बढी भुक्तानी	१९५०००
७	८०।३	बढी भुक्तानी	४६९३५
८	८२	बढी भुक्तानी	५९०००
९	९२	राजस्व दाखीला	२५५६२८
१०	९८	दाखीला प्रमाण	२५०००
११		जम्मा	५३६११०८०

२. अद्यावधिक बेरुजू स्थिति २०७८।७९

(रु. हजारमा)

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्षको फछ्र्यौट	बाँकी बेरुजू	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
शुद्दोधन गाउपालिका, कपिलवस्तु	३६३७३	०	०	३६३७३	०	५२८०६	८९१७९

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०७८/७९

कार्यालय र स्थान : शुद्दोधन गाउँपालिका, कपिलवस्तु , सुद्धोधनगाउँपालिका , कपिलवस्तु

पद	**नाम**	**कार्यकाल सुरु मिति**	**कार्यकाल समाप्त मिति**
कार्यालय प्रमुख	ऋषि राम पन्थी	२०७८-११-११	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	ऋषि देव अर्याल	२०७७-४-१	हाल सम्म कार्यरत
		बेरुजु रकम	५२,८०६,३४२

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		९,८२,३९,५०१	
आम्दानी		**खर्च**	
संघीय सरकारबाट अनुदान	३५,०४,५१,०००	**चालु खर्च**	३१,२१,६२,३१९
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	३,९०,६८,०००	**पूँजीगत खर्च**	१६,०९,८५,३५६
राजश्व बाँडफाँट	११,२९,२६,६६२	**वित्तीय/अन्य व्यवस्था**	२४,२९,६०,५००
आन्तरिक आय	१,०१,६०,७४१		
अन्य आय	१८,१६,९७,२४२		
कुल आय	६९,४३,०३,६४५	**कुल खर्च**	७१,६१,०८,१७५
बाँकी मौज्दात		७,६४,३४,९७१	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td></td><td></td><td>परिचयःस्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले यस पालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवद्र्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु गाउपालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस पालिका अन्तर्गत वडा 6, सभा सदस्य 47 , 91.99वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा 54 हजार जनसंख्या रहेको छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२</td><td></td><td></td><td>लेखापरीक्षण विधिःलेखापरीक्षणमा पेश भएको स्रेस्ता तथा आर्थिक कारोबारहरुदाको जोखिम विश्लेषण, लेखापरीक्षण नीति, मापदण्ड, व्यवस्थापन प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, व्यवसायिक लेखापरीक्षणका असल अभ्यासको आधारमा तयार गरीएको स्वीकृत लेखापरीक्षण योजना, कार्यक्रम र लेखापरीक्षणको विधि अनुसार लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी लेखापरीक्षणको निष्कर्ष सहित प्रतिवेदन जारी गर्नु हो भने आर्थिक कारोबार र वित्तीय विवरणको शुद्धताको जिम्मेवारी व्यवस्थापन पक्षको रहेको छ । उक्त आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी देखिएका व्यहोराहरु उपर मिती २०७९।१०। मा व्यवस्थापनसँग छलफल गरी कायम भएका व्यहोराहरु निम्न अनुसार छन् :</td><td></td></tr>
<tr><td>३</td><td></td><td></td><td>संचित कोष
<table>
<tr><th>सि.नं</th><th colspan="3">आयतर्फ</th><th>सि.नं</th><th colspan="3">व्ययतर्फ</th></tr>
<tr><td></td><td>विवरण</td><td>रकम</td><td>रकम</td><td></td><td>विवरण</td><td>रकम</td><td>रकम</td></tr>
<tr><td>१</td><td>गत वर्षको जिम्मेवारी</td><td></td><td>95526292.76</td><td>१</td><td>चालु खर्च</td><td>312162322.20</td><td>312162322.20</td></tr>
<tr><td></td><td>क. संचितकोष मौज्दात</td><td>88045098.73</td><td></td><td>२</td><td>पूँजीगत खर्च</td><td>160985355.95</td><td>160985355.95</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

	ख. विविध खर्च खाता मौज्दात	3703245.50		३	विविध खाता तर्फ		7523199
	ग धरौटी मौज्दात	3777948.53		**4**	सामाजिक सुरक्षा	168299207	168299207
2	प्रकोप व्यवस्थापन कोष मौज्दात		2713209	**5**	गरिवसंग विश्वेश्वर	673000	673000
3	राजस्व (आन्तरिक आय)		123087406.27	**6**	प्रकोप व्यवस्थापन कोष खर्च		2459973.50
	क. आन्तरिक राजस्व	10160743.87					
	ख. राजस्व बाँडफाँड	112926662.40					
	ग. अन्य आय			**7**	लगानी		
4	वित्तीय हस्तान्तरण संघ		350451000		ऋण लगानी		
	वित्तीय समानिकरण अनुदान	138400000					
	ख. सशर्त अनुदान	212051000			अन्य लगानी		
	ग. समपूरक अनुदान	0		**8**	धरौटी फिर्ता		2414541
	घ. विशेष अनुदान	0			जनश्रमदान फिर्ता		
5	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान		39068000	**9**	कोष फिर्ता		

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

	क. वित्तीय समानीकरण अनुदान	6624000		**10**	मौज्दात		66346313.25
	ख. सशर्त अनुदान	8544000			क. संचितकोष मौज्दात	66346313.25	
	ग. समपुरक अनुदान	15000000			ख. नगद मौज्दात		
	घ. विशेष अनुदान	8900000		**11**	शसर्त अनुदान फिर्ता		61590579.72
				12	गत बर्षको बढी अल्या		
६	अन्य		673000	१3	जनश्रमदान मौज्दात		
	क. सामाजिक विकास			१4	धरौट मौज्दात		2057489.53
	गरिवसंग विश्वेश्वर	673000		१5	कोष खाताको मौज्दात		8464235.50
	ग. पर्यटन बोर्ड नेपाल				क प्रकोप व्यवस्थापन कोष मौज्दात	3247165	
	घ. एन एन एस डब्लु ए				ख विविध खर्च खाता मौज्दात	5217070.50	
७	विविध खर्च खातामा प्राप्त	9037024	9037024				
८	स्थानिय तह प्रकोप व्यवस्थापन कोष खातामा प्राप्त	2900000	2900000				
९	दायित्व भुक्तानी वाँकी	93929.50	93929.50				

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>१०</td><td>धरौटी आय</td><td>694082</td><td>694082</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>मान्य अवधिमा नसाटिएको चेक</td><td></td><td>433066.1</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>११</td><td>सामाजिक सुरक्षा</td><td>168299207</td><td>168299207</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td></td><td>792976216.60</td><td></td><td>जम्मा</td><td></td><td>792976216.60</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>४</td><td></td><td></td><td>वित्तीय विवरणः

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा गाउँपालिका तथा पालिकाले प्रत्येक वर्षको साउन एक गतेदेखि आगामी वर्षको असार मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्ययको हिसाव राख्नुपर्दछ । सोही ऐनको दफा ६९ मा तोकीय अनुसार गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो आर्थिक कार्य प्रणालीको व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा देहाय बमोजिम छन्
• स्थानीय तहले संचित कोषमा गत विगतको बाँकी यस वर्ष प्राप्त रकम र संचित कोषवाट भएको खर्च स्पष्ट देखिने गरी खाता राखेको छ ।
त्यसैले तोकेबमोजिमका वित्तीय विवरणहरु तथा खाताहरु अद्यावधिक गरी आय र व्ययको वास्तविक स्थिति देखिने गरी लेखांकन गर्नुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>५</td><td></td><td></td><td>वित्तिय विवरणः</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

विवरण	टिप्पणी	यसवर्ष रु.				गतवर्षरु.		
		बजेट	आफैलेगरेको प्रासि/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझैभुक्तानी	जम्मा	आफैलेगरेको प्रासि/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझैभुक्तानी	जम्मा
प्रासी (क+ख)		५२,५२,८६,८१५.८७	४५,३४,०४,३८२.५५	८,७३,५५०.००	४५,४२,७७,९३२.५५	४८,०२,२१,६३२.०५	२६,६४,२००.००	४८,२८,८५,८३२.०५
क. प्रासि (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)		५०,९१,२७,८७५.००	४५,१०,१५,८२६.५५	०	४५,१०,१५,८२६.५५	४७,६३,८४,६१३.५२	०	४७,६३,८४,६१३.५२
११००० कर	११	११,५८,८३,८७५.००	१२,०२,७८,८०१.२७	०	१२,०२,७८,८०१.२७	१२,०६,५७,९६७.२८	०	१२,०६,५७,९६७.२८
१३००० अनुदान		३९,०७,१९,०००.००	३२,७९,२८,४२०.२८	०	३२,७९,२८,४२०.२८	३५,२४,१२,८९०.००	०	३५,२४,१२,८९०.००
संघीय सरकार	१२	३५,१६,५१,०००.००	३०,६७,३७,८९५.८५	०	३०,६७,३७,८९५.८५	३१,११,१२,८९०.००	०	३१,११,१२,८९०.००
प्रदेश सरकार	१२	३,९०,६८,०००.००	२,११,९०,५२४.४३	०	२,११,९०,५२४.४३	४,१३,००,०००.००	०	४,१३,००,०००.००
१४००० अन्य राजस्व		२३,२५,०००.००	२६,०९,६८०.००	०	२६,०९,६८०.००	३३,१३,७५६.२४	०	३३,१३,७५६.२४
१५०००		२,००,०००.	१,९८,९२५.	०	१,९८,९२५.०	०	०	०

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

विविध प्राप्ति		००	००		०			
ख. अन्य प्राप्ति		१,६१,५८,९४०.८७	२३,८८,५५६.००	८,७३,५५०.००	३२,६२,१०६.००	३८,३७,०१८.५३	२६,६४,२००.००	६५,०१,२१८.५३
वितरण गर्न बाकी राजस्व		०	०	०	०	०	०	०
कोषहरु		१,६१,५८,९४०.८७	१६,९७,४७४.००	८,७३,५५०.००	२५,७१,०२४.००	१५,१५,९३५.००	२६,६४,२००.००	४१,८०,१३५.००
धरौटी		०	६,९१,०८२.००	०	६,९१,०८२.००	२३,२१,०८३.५३	०	२३,२१,०८३.५३
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०
भुक्तानी (ग+घ)		६१,६०,००,०२४.८७	४८,४९,४६,२६०.६५	५,९७,१५०.००	४८,५५,४३,४१०.६५	४६,४७,३६,९४१.२९	५,९७,५००.००	४६,५३,३४,४४१.२९
ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)		५९,९८,४१,०८४.००	४७,३१,४७,६७८.१५		४७,३१,४७,६७८.१५	४४,५५,०५,७७०.७९		४४,५५,०५,७७०.७९
२१००० पारिश्रमिक	१८	११,९७,८६,८७५.००	१०,५७,६८,२२४.५४	०	१०,५७,६८,२२४.५४	१०,५४,३६,२५७.२३	०	१०,५४,३६,२५७.२३

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			(see nested table below)	

/ सुविधा								
२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१८	१६,८४,७४,२०९.००	१४,१२,२१,९४५.०८	०	१४,१२,२१,९४५.०८	१४,१५,६७,००१.५९	०	१४,१५,६७,००१.५९
२५००० सहायता (Subsidy)	१८	७,०४,४८,०००.००	५,८६,०३,८५९.५८	०	५,८६,०३,८५९.५८	२,५२,८१,०१०.००	०	२,५२,८१,०१०.००
२६००० अनुदान	१८	१४,२२,०००.००	१४,२२,०००.००	०	१४,२२,०००.००	०	०	०
२७००० सामाजिक सुरक्षा	१८	१,१५,९०,०००.००	३८,९९,८७९.००	०	३८,९९,८७९.००	१,८७,०९,७१२.३८	०	१,८७,०९,७१२.३८
२८००० अन्य खर्च	१८	१५,००,०००.००	१२,४६,४१४.००	०	१२,४६,४१४.००	१२,४८,०५०.००	०	१२,४८,०५०.००
३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	१८	२२,६६,२०,०००.००	१६,०९,८५,३५५.९५	०	१६,०९,८५,३५५.९५	१५,३२,६३,७३९.५९	०	१५,३२,६३,७३९.५९
घ. अन्य भूक्तानी		१,६१,५८,९४०.८७	१,१७,९८,५८२.५०	५,९७,१५०.००	१,२३,९५,७३२.५०	४६,४७,३६,९४१.२९	५,९७,५००.००	४६,५३,३४,४४१.२९

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

कोषहरु		१,६१,५८,९४०.८७	९३,९१,४७९.५०	५,९७,१५०.००	९९,८८,६२९.५०	१,८७,७३,२३८.५०	५,९७,५००.००	१,९३,७०,७३८.५०
धरौटी		०	२४,१४,५४१.००	०	२४,१४,५४१.००	४,५७,९३२.००	०	४,५७,९३२.००
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०
कट्टी रकम भुक्तानी/दाखिला गर्न बाकी			-७,४३८.००		-७,४३८.००			
ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)		(९,०७,१३,२०९.००)	(३,१५,४१,८७८.१०)	२,७६,४००.००	(३,१२,६५,४७८.१०)	१,५४,८४,६९०.७६	२०,६६,७००.००	१,७५,५१,३९०.७६
च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)			१०,७६,०५,५०१.७६		१०,७६,०५,५०१.७६	२,५०,७९,६९८.००		२,५०,७९,६९८.००
वर्षान्तको		(९,०७,१३,२	७,६०,६३,६२	२,७६,४	७,६३,४०,०२	४,०५,६४,३८	२०,६६,	४,२६,३१,०८

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>

बाकी रकम (ङ + च)		०९.००)	३.६६	००.००	३.६६	८.७६	७००.००	८.७६
बैंक तथा नगद बाकी	२४		७,६३,४०,०२३.६६		७,६३,४०,०२३.६६	१०,९८,११,९४९.८५		

स्थानीय संञ्चित कोषः स्थानीय सञ्चित कोष सम्वन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन्ः

स्थानीय तहको एकीकृत वित्तीय विवरणले सो पालिका भित्र सम्पूर्ण आय र व्ययको यथार्थ चित्रण गर्ने गरी कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट GAS मार्फत हुने निकासा लगायतका सम्पूर्ण आय व्यय समावेश नगरेको देहाय अनुसार सुत्र र एकीकृत विवरणमा फरक परेको छ ।

विवरण	एकीकृत विवरण अनुसार	२७२ अनुसार	फरक
गतवर्षको मौज्दात	९८२३९५०१.७६	१०७६०५५०१.७६	(९३६६०००)
यस वर्षको आम्दानी	६९७४४९९२३.८४	४५३४०४३८२.५५	२४४०४५५४१.२९
यस वर्षको खर्च	७१६१०८१७८.१८	४८४९४६२६०.६५	२३११६१९१७.५३
बाँकी मौज्दात	७६८६८०३८.२८	(९०७१३२०९)	(१३८४५१७०.७२)

लेखा प्रणाली सुत्रबाट सृजना भएको म.ले.प.फा.नं. २७२ ले पालिकाको यथार्थ आय व्ययको प्रतिनिधित्व गरेको देखिएन । सबै आय व्ययलाई सुत्रको माध्यमबाट एकीकृत गर्नु पर्दछ ।

</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>६</td><td></td><td></td><td>बैंक हिसाब मिलानः स्थानीय तह सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(२) बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कारोबारको लेखा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको सिफारिशमा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको ढाँचामा राखुपर्ने उल्लेख छ । सो बमोजिम मासिक रुपमा स्रेस्ता र बैंक खाताको हिसाब मिलान विबरण तयार गर्नुपर्नेमा स्थानीय तहले सञ्चालन गरेको देहायबमोजिमको खाताको बैंक हिसाब मिलान विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

<table>
<tr><th>सि.नं.</th><th>खाताको नाम</th><th>श्रेस्ता अनुसार बाँकी</th><th>बैंक स्टेटमेण्ट अनुसार बाँकी</th><th>हिसाब मिलान गरेको रकम</th><th>फरक</th></tr>
<tr><td></td><td>संचित कोष</td><td>65915228.13</td><td>6573545.23</td><td>59341682.90</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>विविध कोष खाता</td><td>5217070.50</td><td>6334590.77</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>आकस्मिक कोष खाता</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>पूँजीगत खाता</td><td>38197918.48</td><td>63041782.05</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>धरौटी खाता</td><td>2054489.53</td><td>2057489.53</td><td>3000</td><td>3000
मिलान गरेको</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td><table>
<tr><td></td><td>चालू खाता</td><td>10509144.56</td><td>47640366.83</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>विपद व्यवस्थापन कोभिड</td><td>3153235.50</td><td>3247165</td><td></td><td></td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>७</td><td></td><td></td><td>प्रशासकीय संगठन र कर्मचारी व्यवस्थापनः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित 33 दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म प्रमुख प्रशाकीय अधिकृत सहित 31 जना पदपूर्ती भएको देखिन्छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका सहायक चौथो सहित १ पदहरुमा २ दरबन्दी रिक्त रहेका छन् । दरबन्दी बमोजिम जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा पालिकाको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ । तसर्थ रिक्त पदहरु यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>८</td><td></td><td></td><td>बजेट सीमा निर्धारण समिति : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) बमोजिम पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सीमा निर्धारण गर्न ७ सदस्यीय स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठनको व्यवस्था छ । उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, साधनको सन्तुलित वितरणको खाका, बजेटको कूल सीमा, बजेटको क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्रथमिकिकरण, विषयक्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तय गर्नुपर्ने जस्ता कार्यहरु फाल्गुन महिनाभित्र सम्पन्न गरिसक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा बजेट वर्षपछिको थप दुई वर्षको समेत प्रक्षेपण तयार गर्नुका साथै तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सीमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले चैत्र १५ गतेभित्र पालिकाका विषयगत शाखा तथा वडा समितीलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			समितिको गठन गरेको छैन । ऐनमा व्यवस्था भएअनुसार बजेट सीमालगायत क्षेत्रगत विषय समेटी बजेट प्रक्षेपण सम्बन्धी नियम तथा कार्यविधि तर्जुमा एवं सोको पालनामा सम्बन्धित पदाधिकारीको ध्यान जानुपर्दछ ।	
९			**क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थितिः** स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०७७।७८ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।	

मुख्यक्षेत्र	वार्षिकवजेट	खर्चरकम	कुलखर्चमध्येप्रतिशत
आर्थिकविकास	४५५३५००००	३४९०८२६९	७.३७
सामाजिकक्षेत्र	२६७१०१०००	२२४७७५३७४.४	४७.५०
पूर्वाधारविकासक्षेत्र	१५४९१०००००	९९९६८८५३.०९	२१.१२
वातावरण तथा विपद्व्यवस्थापन	5613209	2459973.50	०.५१
वित्तीयव्यवस्थापनरसुशासन	३८४७३२०९	३००६३६९५.८५	६.35
कार्यसञ्चालनतथाप्रशासनिकखर्च	९३८२१८७५	८३४३१४८५.८०	१७.१५

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>जम्मा</td><td>५९९८४१०८४</td><td>४७३१४७६७८.१५</td><td>१००</td></tr>
</table>
उपरोक्त विवरण अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेट मध्ये सामाजिक क्षेत्र मा सबैभन्दा बढी ४७.५० प्रतिशत र वातावरण र विपदव्यवस्थापनमा विकास सबै भन्दा घटीमा ०.५१ प्रतिशत रहेको छ
</td><td></td></tr>
<tr><td>१०</td><td></td><td></td><td>
चौमासिक खर्चः आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कर्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कर्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार चौमासिक खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।
<table>
<tr><th rowspan="2">बजेट उपशिर्षक</th><th rowspan="2">कुल खर्च</th><th></th><th colspan="4">त्रैमासिक खर्च</th></tr>
<tr><th>प्रथमत्रैमासिक</th><th>दोस्रो त्रैमासिक</th><th>तेश्रो त्रैमासिक</th><th>चौथोत्रैमासिक</th><th>असार महिना</th></tr>
<tr><td>चालु खर्चतर्फ</td><td>312162</td><td>45397</td><td>42378</td><td>106069</td><td>118316</td><td>67809</td></tr>
<tr><td>पूँजिगत खर्चतर्फ</td><td>160985</td><td>30</td><td>7708</td><td>67786</td><td>85460.</td><td>57104.</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>जम्मा</td><td>473147</td><td>45427</td><td>50087</td><td>173855</td><td>203776</td><td>124913</td></tr>
<tr><td>प्रतिशत</td><td>100</td><td>9.60</td><td>10.58</td><td>36.75</td><td>43.07</td><td>26.40</td></tr>
</table>
पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरणअनुसार बार्षिक रु.४७३१४७ निकासा भएकोमा प्रथम त्रैमासिकमा रु. ४५४२७ अर्थात ९.६० प्रतिशत, दोश्रो त्रमासिकमा रु ५००८७अर्थात १०.५८प्रतिशत , तेश्रो त्रैमासिकमा रु. १७३८५५ अर्थात ३६.७५ र चौथौ त्रैमासिकमा २०३७७६ अर्थात ४३.०७ प्रतिशत खर्च गरेको देखिएको छ । यसरी नै आषाढ महिनामा मात्र रु.१२४९१३ अर्थात २६.४० प्रतिशत खर्च देखिनुले आषाढमा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च ब्यवस्थापन भएको देखिएन । स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार त्रैमासिक रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ ।
</td><td></td></tr>
<tr><td>११</td><td></td><td></td><td>
औषधी खरिद – सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ को उपनियम १(क) मा बिस लाख रुपैयाँसम्मको औषधिजन्य मालसामान उत्पादकले राष्ट्रिय स्तरको समाचार पत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको बिक्री मूल्यमा सोझै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था भए छ । तर स्थानीय तहले रु.१२८३०५० सोझै खरिद गरेको छ । यस सम्बन्धी देखिएको व्यहोराहरु निम्नानुसार छनः

खरिद गरेका उक्त औषधि कुन औषधि कम्पनीबाट उत्पादन भएको हो र सोको मूल्य राष्ट्रिय पत्रपत्रिकामा प्रकाशनसमेत भएको नदेखिएको,
आपूर्ति हुने औषधि डव्लु.एच.ओ. सटिफाइड हुनुपर्ने औषधिको उत्पादन मिति, ब्याच नं र म्याद समाप्त मिति उल्लेख गरी सम्बन्धित विषय विज्ञबाट मुचुल्का उठाई राख्ने नगरेको तथा उक्त औषधि बिक्रीको लागि होइन खुलाएको प्रमाण समावेश नभएको,
</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			आपूर्ति भएका औषधी एंवम सर्जिकल समान स्टोर दाखिला हुनुअघि स्पेशीफिकेशन अनुसार भए/नभएको नखुलाएको कारण औषधिको गुणस्तर र म्याद सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिएन । औषधिको जिन्सी कितावमा आम्दानी बाँध्दा खरिद गरेको र जिल्लाबाट हस्तान्तरण भई आएको खुल्ने गरी व्यवस्थित रुपमा आम्दानी बाँध्ने नगरेको, औषधिको खर्च घटाउदा मागफारामको आधारमा घटाउनु पर्ने एकमुष्ट घटाउने गरेको । तसर्थ औषधिको खरिद, आपूर्ती, दाखिला तथा खर्चको विवरण अद्यावधिक हुने गरी अभिलेख राख्ने, तोकीएको गुणस्त अनुसारकै औषधि प्राप्त भएको नभएको एकीन गरी हस्तान्तरण तथा खरिद गरिएको औषधिको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राख्ने तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बांकी रहेको औषधिहरु जिम्मेवारी जिन्सी अभिलेख व्यवस्थित गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
१२			**खरिद योजनाः** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने ब्यवस्था छ । यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोडभन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरुयोजना तयार गर्नुपर्ने नियम ८ ले बार्षिक १० लाखभन्दा बढीको खरिद गर्दा वार्षिक खारिद योजना बनाउनुपर्ने ब्यवस्था छ । यस पालिकाले विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत वार्षिक रु. 160985355.95 पूँजीगत खर्च गरेको छ । तर पालिकाले आफ्नो खरिद नियमावली नबनाएको अवस्थामा उक्त ऐन, नियम बमोजिम बार्षिक खरिद योजना र गुरुयोजना नबनाई खरिद कार्य गरेको देखियो । अतः पालिकाले उक्त नियमावली बमोजिम खरिद योजना/गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।	
१३			**कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख**	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १०(७) अनुसार लागत अनुमान तयार गर्दा लागत अनुमानको ५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कन्टिन्जेन्सी खर्च समावेस गर्न सकिने र नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको मिति २०७०।१।१५ को निर्णयअनुसार खर्च गर्दा पूँजीगत प्रकृतिको २ प्रतिशत र अन्य सानातिना खर्च ३ प्रतिशतभन्दा नबढ्ने गरी खर्च गर्न सकिने ब्यवस्था गरेको छ । कार्यालयबाट योजना कार्यान्वयन गर्ने क्रममा प्रत्येक कार्यक्रम खर्चबाट 25 प्रतिशत का दरले बिलबाट यस्तो रकम कट्टी गर्ने गरेको छ । कार्यालयले आ.व २०७8/७9 मा कन्टीन्जेन्सी बापत रु ८४२०४५९कट्टी गरेको छ । यसरी कट्टी गरेको रकमको कार्यक्रमगत कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख खडा गरी राख्नु पर्नेमा राख्ने गरेको छैन	
१४			**कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२५(२) मा कुनै निर्माण कार्य सम्पन्न भई त्रुटी सच्याउने दायित्वको अवधि समाप्त भएपछि प्राविधिक कर्मचारीबाट जाँचबुझ गराई कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्नु व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले उल्लिखित कानूनी व्यवस्था बमोजिम त्रुटी सच्याउने दायित्वको अवधि समाप्त भएपछि कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरेको पाइएन । कानूनी व्यवस्थाको पालना नभएकोले त्यस्तो निर्माण कार्य स्वीकर्त ड्रइङ डिजाइन वा स्पेसिफिकेशन बमोजिम भए नभएको यकिन हुन सक्ने अवस्था दिखएन ।	
१५			**पेश्की बाँकीः** आर्थिक कार्यविधि वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ४७(४) मा सार्वजनिक निकायले कुनै प्रयोजनको लागि दिइएको पेश्की सो प्रयोजन सम्पन्न भएको मितिले २१ दिन भित्र फछ्यौंट गरी सक्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले निम्नानुसार निर्माण व्यवसायीको मोबिलाइजेसन पेश्की रु.५८५००० र म्याद नाघेको पेश्की रु.७५४०० दिइएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्म पेश्की फछ्यौंट नभएकोले नियमानुसार फछ्यौंट गर्नुपर्ने रू	७५,४००

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>सि. नं.</td><td>फर्म।पदाधिकारी</td><td>म्याद नाघेको</td></tr>
<tr><td>१</td><td>सन्तोष कुमार श्रीवास्तव (अधिकृत छैठौं)</td><td>75400</td></tr>
<tr><td>२</td><td>गंगोत्री देवी निर्माण सेवा</td><td>585000</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>६६०४००</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>१६</td><td></td><td></td><td>डीपीआर खर्च बजेट व्यवस्था भई कार्यान्वयन हुने आयोजनाको मात्र गुरुयोजना डीपीआर लगायतको अध्ययत गरी प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्दछ । यस स्थानीय तहले यो बर्ष स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम अनुसार देहायबमोजिमको कार्य परामर्शदाताबाट गराई प्रतिवेदन प्राप्त गरको छ ।
<table>
<tr><td>कार्यक्रमको नाम</td><td>परामर्शदाता</td><td>स्वीकृत बजेट</td><td>खर्च रकम</td></tr>
<tr><td>गाउँपालिकास्तरिय यतायात गुरुयोजना निर्माण</td><td>हातेमालो इन्जिनियरिगं कन्सल्टेन्सी</td><td>1000000</td><td>990603</td></tr>
<tr><td>गाउँपालिकामा १० शैयाको अस्पत्ताल निर्माण</td><td>इनोभेटिभ कृएसन एन्ड मोडलिगं प्रा.ली</td><td>2000000</td><td>860378</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			<table><tr><td>डिजाइन अफ मोडल हाउस</td><td>स्प्रेय कन्सलटेन्ट</td><td>500000</td><td>491228</td></tr><tr><td>हरनामपुर झोलुंगेपुल गुरुयोजना निर्माण</td><td>दियालो इन्जिनियरिगं कन्सलटेन्सी प्रा.ली</td><td>1000000</td><td>983100</td></tr></table> यस्तो अध्ययन कार्य गराउँदा लाग्ने खर्चको लागत अनुमान तयार गर्दा कुनै आधार नलिई स्वीकृत बजेट बमोजिमकै रकम खर्च गरेको उपयुक्त देखिएन । डी.पी.आर.तयार गर्दा गाऊँपालिकाको प्राविधिक जनशक्ति प्रयोग नगर्नाको कारण स्पष्ट गर्दै आगामी दिनमा आगामी दिनमा गाऊँपालिकाको प्राविधिक जनशक्तिबाट यस्तो कार्य गराउनु पर्दछ । साथै यसरी अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएका आयोजनाहरु कार्यान्वयनमा गएको समेत नदेखिएकोले खर्चको सार्थकता समेत देखिएन ।	
१७			**भ्रमण खर्च :** स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुविधा सम्वन्धी ऐन, २०७६ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ बमोजिम कार्यालयको काममा कर्मचारी तथा पदाधिकारीलाई भ्रमण खर्च भुक्तानी गरी रु. १२००००० खर्च गर्दा देखिएका व्यहोराहरु देहाय बमोजिम छन् । • अधिकांश भ्रमणको उद्देश्य र स्पष्ट प्रयोजन कार्यालयकै कामका लागि भएको हो भनी सुनिश्चित हुने विश्वसनीय आधार नदेखिएको । • नियमानुसार भ्रमण अभिलेख खाता नरहेकाले पदाधिकारी तथा कर्मचारीको भ्रमण सम्बन्धी एकिकृत विवरण प्राप्त हुन नसकेको । • भ्रमण पश्चात् तोकिए बमोजिम भ्रमण प्रतिवेदन पेश नगरी अधिकांश भ्रमणको भ्रमण खर्च भुक्तानी गर्ने	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			गरेको । • कतिपय भ्रमणहरु पालिका वा कार्यालयसँग असम्बन्धित नगर/गाँउपालिका गएको जनाई सो वापतको खर्च भुक्तानी गर्ने गरेको । • स्पष्ट प्रयोजन बेगर वडा अध्यक्ष सहितका पदाधिकारीको ७ दिनको भ्रमण आदेश स्वीकृत गरी भुक्तानी गर्ने गरेको । अतः स्पष्ट प्रयोजन र उद्देश्य बेगर अधिकांश ७ दिनको समयावधी राखी भ्रमण खर्च भुक्तानी गरेको अवस्थाबाट भ्रमण खर्च भुक्तानीमा दुरुपयोगको सम्भावना देखियो । त्यसैले तोकिएको कानुनी व्यवस्थाको पालना गर्दै भ्रमण खर्चमा हुन सक्ने अनियमितता र दुरुपयोग नियन्त्रण गर्न भ्रमण आदेश स्वीकृत गर्ने पदाधिकारीले ध्यान दिनुपर्दछ ।	
१८			**सार्वजनिक परीक्षण** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी, दिगो र भरपर्दो वनाउन कार्यक्रमको सामाजिक परीक्षण अन्तर्गत सार्वजनिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिमको कार्य भएको पाइएन । सार्वजनिक परीक्षणको अभावमा आर्थिक कारोबारमा जवफदेहिता र पारर्दशिताको प्रबद्र्धन गर्ने कार्यमा बाधा पर्ने देखिन्छ ।	
१९			**समानीकरण अनुदानबाट शिक्षकको तलब भत्ताः** अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ९ ले स्थानीय तहलाई स्वीकृत दरबन्दी भित्रका शिक्षकको तलब भत्ता बापत सशर्त अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ । साविकको जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट अनुमति प्राप्त गरी सञ्चालनमा रहेका र कुनै पनि दरबन्दी तथा राहत अनुदान कोटा प्राप्त	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			नगरेका विद्यालयलाई शिक्षक व्यवस्थापन गर्ने गरी शैक्षिक सत्र २०७६ का लागि सहयोग अनुदान दिन सकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले स्वीकृत दरबन्दीभित्र नपरेका एवं विद्यालयले गत विगतदेखि नै आन्तरिक स्रोतबाट तलब भत्ता व्यहोरेका शिक्षकलाई वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट रु.7250000 तलब भत्ता भुक्तानी गरेको पाईयो।	
२०			**आयको अनुमानः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आयसमेतको ब्यवस्थापन गर्न सक्ने ब्यवस्था छ । पालिकाले पेश गरेको आय-व्ययको अनुमानमा आन्तरिक आयतर्फ मालपोत, कर, सेवा शुल्क, दस्तुर वापत 10160743.87 आम्दानीका अन्य स्रोतको पहिचान गरी आयको अनुमान यर्थाथपरक बनाई आय आर्जन बृद्धि गर्नेतर्फ विशेष ध्यान दिन आवश्यक देखिएको छ ।	
२१			**आन्तरिक आयः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर्थिक वर्ष २०७८।७९ मा केन्द्रीय अनुदानबाट गरेको खर्चका तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छ । केन्द्रिय अनुदानबाट खर्च: 539060925.28; आन्तरिक आय: 10160743.87; आन्तरिक आय प्रतिशत: 1.89	

केन्द्रिय अनुदानबाट खर्च	आन्तरिक आय	आन्तरिक आय प्रतिशत
539060925.28	10160743.87	1.89

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			उपरोक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रीय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा 1.89प्रतिशत मात्र रहेको छ । त्यसैले पालिकाको आन्तरिक आय संकलनको दायरालाई फराकिलो पार्दै आन्तरिक आय बृद्धि गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
२२			**सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गा संरक्षण, उपयोग तथा हक हस्तान्तरणः** स्थानीय सरकार सञ्चाल ऐन, २०७४ को दफा ९७ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सरकारी सामुदायिक तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको रेखदेख, मर्मत सम्भार र संरक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।यस सम्वन्धमा निम्नानुसार देखिएको छ। पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार एवं अभिलेख राखेको पाइएन । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सम्पत्तिको रेखदेख मर्मत सम्भार एवं अभिलेख राख्नु पर्दछ	
२३			**आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन। यस सम्वन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशिल वमोजिम रहेका छन । • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा 11 अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन । • पालिकाले एक आर्थिक वर्ष भित्र भएको आर्थिक कारोवारको अनुसुची 14 वमोजिमको ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन । • पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति प्रतिवेदन	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			तयार गरेको पाईएन। • कार्यालयको श्रेष्ता र बैंक विचको हिसाव फरक परे वा नपरेको सम्वन्धमा बैंक हिसाव मिलान विवरण तयार नगरेको कारण हिसाव मिलान भए नभएको सम्वन्धमा यकिन गर्न सकिएन । • अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिमको मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन । • स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६५, ६६ र ६७ मा क्रमशः स्थानीय राजस्व परामर्श समिति, स्रोत अनुमान र बजेट सीमा निर्धारण समिति र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले उक्त समितिहरु गठन गरेको पाईएन । • विषयगत क्षेत्रमा संचालन हुने कार्यक्रममा बैठक भत्ता, भ्रमण भत्ता, तालिम, गोष्ठीतर्फ बढी केन्द्रीत भई वितणमुखी रहेको पाईयो। • पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईएन। • वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी समान अभिलेख पालिकाको मूल जिन्सी खातामा अध्यावधिक गरेको पाईएन । • जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाईएन । • मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली २053 को नियम 6 क अनुसार ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानाकारी सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिई आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र दिइएको तथा इ टीडिएस नगरेको । • कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरि निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख नराखेको ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			• कुनै रकम भुक्तानी दिँदा रित पुगे वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा से अनुसार गरेको पाईएन । • सार्वजनिक खरिद नियमावली 2064 को नियम 7 र 8 खरिद अनुसार गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन। • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा 13 वमोजिम आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगावै पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण सामग्री मूल्य, ज्याला, भाडा तथा अन्य महशुलको स्थानीय न्युनतम दररेट तोक्नु पर्नेमा तोकेको पाईएन। • ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरि ठेक्का खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन। • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा 74(2) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली बनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा वनाएको पाईएन । • सार्वजनिक खरिद नियमावली 2064 को नियम 97 अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन । • संस्था दर्ता ऐन, २०३४ को दफा ३ अनुसार पालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजना निर्माण गर्न गठन गरेका उपभोक्ता समिति उक्त ऐनको व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाइएन । • सञ्चालित योजनाको सूचना पाटीमा आय–व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनु पर्नेमा अधिकांशतः पालना भएको पाईएन। • वातावरण संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालिन योजना तयार नगरेको • पालिकाको विकास निर्माण व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारीको ४२ जनाको दरबन्दी रहेकोमा २२ दरबन्दी रिक्त रहेको पाईयो ।	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>• सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली २०६५ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरुको कार्यान्वयन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाईएन ।
• निजामती सेवा ऐन 2049 वमोजिम कार्य विवरण वनाई लागु गरेको पाईएन ।
• निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ७ ख २ वमोजिम तलवि प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलव भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्नेमा कार्यालयले तलवी प्रतिवेदन पारित गाउँसभाबाट पारित गरी खर्च लेखेकोमा आन्तरिक पास नभएको ।
• मन्त्रालयको मिति २०७३।१२।२५ को आर्थिक कारोबार तथा खाता सञ्चालन सम्बन्धमा थप स्पष्ट पारिएको परिपत्रको दफा १७ बमोजिम यस पालिका तथा पालिकामा समाहित भएका साविकका गाउँ विकास समिति तथा नगरपालिकाको नाममा रहेको पेश्की तथा बेरुजु अभिलेख समायोजन भएको पालिकामा कायम गरी नियमानुसार पेश्की फछ्र्यौट तथा बेरुजु सम्परीक्षण कार्य गर्नुपर्नेमा यस पालिकामा समाहित भएका साबिकका विषयगत कार्यालयको बेरुजू लगत तथा सम्परीक्षणको अभिलेख नगरपालिकाले एकिन गरी अध्यावधिक नगरेकोले पालिकाले उक्त व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।
तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकीए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२४</td><td></td><td></td><td>कर तथा शुल्क असुली स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ । ती आय शीर्षकमा आय असुली स्थिति निम्नानुसार रहेको देखिन्छ
<table><tr><th>आय शीर्षक</th><th>असुली</th></tr><tr><td>एकीकृत सम्पत्ति कर</td><td>2515424.50</td></tr></table></td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>भूमिकर/मालपोत</td><td>4619037.37</td></tr>
<tr><td>घरबहाल कर</td><td>217677</td></tr>
<tr><td>परीक्षा शूल्क</td><td>0</td></tr>
<tr><td>सिफारिस दस्तुर</td><td>1212430</td></tr>
<tr><td>व्याक्तिगत घटना दर्ता</td><td>226910</td></tr>
<tr><td>व्यवसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर</td><td>264700</td></tr>
<tr><td>प्रशासनिक दण्ड जरिवाना र जफत</td><td>63310</td></tr>
<tr><td>अन्य सेवा शूल्क तथा बिक्री</td><td>311700</td></tr>
<tr><td>अन्य दस्तुर</td><td>530630</td></tr>
<tr><td>बेरुजु रकम फिर्ता</td><td>198925</td></tr>
<tr><td>जम्मा</td><td>10160743.87</td></tr>
</table>
पालिका भित्र रहेका करदाताहरुको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क बुझ्ने परिपाटी रहेकोले उल्लिखित असुली यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था देखिएन ।तसर्थ आफ्नो क्षेत्रभित्र करदाताको अभिलेख अद्यावधिक गरी करको दायारामा ल्याउनु पर्दछ</td><td></td></tr>
<tr><td>२५</td><td></td><td></td><td>विभाज्यकोषः प्रदेशहरुको आन्तरिक आय व्यावस्थापन गर्न बनेको कर तथा गैरकर राजस्व सम्बन्धी ऐन,</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			२०७५ को दफा १५ मा ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, दहत्तर बहत्तर शुल्क मानोरञ्जन कर लागतका शुल्क तथा करको सङ्कलनबाट उठेको शुल्क मध्ये साठी प्रतिशतले हुने रकम स्थानीयतहले स्थानीय सञ्चित कोषमा राखी चालिस प्रतिशतले हुने रकम मासिक रुपमा प्रदेश सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । स्थानीय तहले बाडफाड गर्नुपर्ने बिभाज्यकोषको हिसाव राखेका छैनन । जसबाट अतिरिक्त बिज्ञापन, मनोरन्जन कर यर्थाथ असुलीका अभिलेख नहुदा बिभाज्यकोषको बारेमा एकिन हुन सकिएन । अभिलेख प्रणाली व्यवस्थित गरी बिभाज्यकोषको रकम बाडफाड गर्नुपर्दछ ।	
२६			**कर्मचारी करारः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको र सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले विभिन्न पदमा ७५ जना कर्मचारीहरु करारमा राखि रु.२३३८९७३० खर्च लेखेको छ । त्यसैगरी सोही ऐनको २०७४ को दफा ८३(८) वमोजिम पालिकाले नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयश, कार्यालय सहयोगी, पलम्बर, इलेक्टीसियन, चौकिदार, मालि, बगैंचे लगायतका पदमा मात्र करारवाट सेवा लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय तहले माथि उल्लेखित पद वाहेकको विभिन्न पदमा २४ जना करार नियुक्ति गरी बर्षभरीमा रु.८३८७८७३ भुक्तानी गरेको अनियमित दिखएको रु.	८,३८७,८७३
२७			**सेवाप्रवाहको स्थितिः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारक्षेत्र	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
भित्रका विषयमा ऐन बनाउन तथा सोको अधिनमा रही आवश्यकता अनुसार नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने ब्यवस्था अनुसार ९ वटा ऐन, ३ वटा नियमावली र १२ बटा कार्यबिधि स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । यस वर्ष पालिकाबाट निम्नअनुसार सेवाप्रवाह गरेको विवरण प्राप्तभएको छ :
<table>
<tr><th>विवरण</th><th>जम्मा</th></tr>
<tr><td>स्वीकृत घरनक्सा दर्ता पास</td><td>50</td></tr>
<tr><td>पञ्जिकरणतर्फ</td><td></td></tr>
<tr><td>जन्मदर्ता</td><td>2660</td></tr>
<tr><td>मृत्युदर्ता</td><td>442</td></tr>
<tr><td>बसाईसराई दर्ता</td><td>121</td></tr>
<tr><td>विवाह दर्ता</td><td>1094</td></tr>
<tr><td>सम्बन्धविच्छेद दर्ता</td><td>3</td></tr>
<tr><td>पूर्वाधार विकास सडक निर्माण</td><td></td></tr>
<tr><td>कालोपत्रे सडक निर्माण</td><td>1009.30 मिटर</td></tr>
<tr><td>कालोपत्रे सडक मर्मत</td><td>0</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			(nested table below)	
			स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ अनुसार पालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाप्रवाहमध्ये पञ्जिकरण बाहेकका अन्य सेवा सञ्चालनमा सन्तोष जनक देखिएन ।	
२८			**स्थानीय तहका पदाधिकारी सुविधा** नेपालको संविधानको धारा २२७ मा गाँउ सभा तथा नगरसभाका सदस्यले पाउने सुविधाका सम्बन्धमा प्रदेश कानूनबमोजिम हुने व्यवस्था अनुसार लुम्बिनी प्रदेश संसदले स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ जारी गरेको छ । उक्त ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार पालिकाबाट देहाय बमोजिम रु. ६५९१६०० सुविधा वापत भुक्तानी भएको छ	

ग्राभेल सडक निर्माण	15712 मिटर
ग्राभेल सडक मर्मत	2000 मिटर

विवरण	प्रमुख/ अध्यक्ष	उपप्रमुख/ उपाध्यक्ष	वडाअध्यक्ष जना 6	कार्यपालिका सदस्य जना	सभाका सदस्य जना	जम्मा
बैठक भत्ता						
यातायात खर्च	111600	0	600000	288000	720000	1719600
टेलिफोन,मोबाइल	42000	36000	216000	144000	600000	1038000
पुस्तक,पत्रीका, ईन्टरनेट	48000	36000	216000	144000	720000	1164000

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>जनपर्तिनिधि विद्युत उर्जा खर्च सुविधा र मर्मत सम्भार</td><td>60000</td><td>60000</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>120000</td></tr>
<tr><td>जनपर्तिनिधि जनसम्पर्क/ विशेष कार्य सुविधा</td><td>120000</td><td>96000</td><td>432000</td><td>360000</td><td>720000</td><td>1728000</td></tr>
<tr><td>अतिथि सत्कार</td><td>72000</td><td>60000</td><td>288000</td><td>0</td><td>0</td><td>420000</td></tr>
<tr><td>खानेपानी/बिजुली/ सरसफाई</td><td>60000</td><td>60000</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>120000</td></tr>
<tr><td>चाडपर्व खर्च</td><td>15000</td><td>15000</td><td>72000</td><td>40000</td><td>140000</td><td>282000</td></tr>
<tr><td>जम्मा</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>6591600</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>२९</td><td></td><td></td><td>प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम –</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			स्थानीय तहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतहभित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७५ को दफा २(१) बमोजिम नगरपालिकाले बेरोजगारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरेर, सुचीमा समावेश भएकाहरुलाई प्राथमिकिकरण गरी प्राथमिकता क्रम अनुसार, कामका लागि रोजगार कार्यक्रममा संलग्न गराई रोजगारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा, कार्यालयले बेरोजगारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरेको छैन/बेरोजगारको सूचिमा समावेशलाई प्रथमिकिकरण गरेको छैन । कामका लागी रोजगार कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि निर्देशिकामा उल्लेखित व्यवस्थाहरुको पालना नगरी योजनाको छनौट अगावै औजार खरिद भएको, खरिद भएको औजारहरुको जिन्सी दाखिला नभएको, अत्याधिक संख्यामा योजना छनौट भएको, पूर्वाधार एवम् अन्य विकास निर्माणका लागि अधिकाँश योजना छनौट नभई, अनुत्पादनमुलक कार्य गराउने गरी योजना छनौट भएका छन् । साथै श्रमिकको संख्या पनि अत्याधिक रहेकोले कार्यक्रमको उद्देश्य अनुरुप लक्ष्य हाँसिल गर्ने गरी कार्यान्वयन भएको पाईएन । यस कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय तहभित्रका वडाहरुमा सडक नाला, मोटर बाटो, इनार, प्रतिक्षालय निर्माण कार्य लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरी यस वर्ष ११५जनालाई रोजगारी उपलव्ध गराई रु.६६३५६८८ खर्च गरेको छ । लक्षित वर्गलाई ८ दिनदेखि १०० दिनसम्म रोजगारी उपलब्ध गराई श्रमिक ज्याला, प्रशासनिक र कार्यक्रम खर्च समेत खर्च लेखेका छन् । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सृर्जना भएको देखिंदैन ।	
३०			**राजस्व अभिलेख :** कार्यालयले राजस्वको अभिलेख अध्यावधिक गरी सोको लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाबाट रसिद ठेलिहरु छपाई गरेर वडा कार्यालयमा पठाउने गरेकोमा सोको पुरा अभिलेख पालिकामा आएको देखिएन । अघिल्लो आ.व.को बाँकी के कति छन एकिन गर्न सकिएन । कार्यालयबाट सवै वडाहरुमा पनि स्वचालित प्रणालि जडान गरी राजस्व	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			संकलन गर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानुपर्दछ । यसले गर्दा व्यक्तिहरुले छुट्टै रसिद छपाउने जोखिम विद्यमान रहन्छ । यसको सम्बन्धमा तहाँ कार्यालयबाटै छानविन गर्नुपर्दछ । अतः कार्यलयले आगामी दिनमा रसिद नियन्त्रण तथा राजस्व असूलीलाई स्वचालित प्रणाली मार्फत व्यवस्थापन सम्बन्धमा विशेष ध्यान पु¥याउनुपर्ने देखियो	
३१			**कर** कस्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ मा पालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका सवारीमा तोकिए बमोजिम सवारी दर्ता तथा वार्षिक सवारी कर र आफ्नो क्षेत्रमा आउने सबै प्रकारको सवारीमा तोकिए बमोजिम सवारी कर उठाउने उल्लेख भएकोमा यस कर उठाएको छैनहरेक वर्ष दर्ता हुने सवारीको अभिलेख राखी कर असूलीलाई प्रभाबकारी बनाउने तर्फ सम्वन्धित निकायको ध्यान जानु पर्दछ । ख स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ बमोजिम सिनेमा, भिडियो हल, सांस्कृतिक प्रदर्शन हल, संगित, थियटर, मनोरञ्जन, प्रदर्शन स्थल, ऐतिहासिक स्थलको प्रवेश शूल्कमा कर लिनुपर्ने व्यवस्था छ । आर्थिक वर्ष २०७६।७७ मा पालिकाले यस शीर्षकमा कुनैपनि कर संकलन गरेको पाईएन । यस पालिकाको क्षेत्र भित्रवाट उठ्नु पर्ने मनोरञ्जन कर एकिन गरी असुल गर्नुपर्दछ । ग स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा पालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनूपर्ने व्यवस्था रहेको छ । यस वर्ष पालिकाले व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क वापत रु.264700 कर संकलन गरेकोमा पालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका व्यवसायीहरुको अभिलेख अध्यावधिक गरेको छ्रन । जसबाट पालिकाले संकलन गरेको व्यवसाय कर यथार्थ मन्न सक्ने अवस्था छ्रन । तसर्थ पालिकाले आपm्नो क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका सम्पूर्ण व्यवसायीको अद्यावधिक अभिलेख राखी करको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
३२			**लक्ष्य प्रगतिः** कार्यालयले चौमासिक र बार्षिक स्तरक प्रगती विवरण बनाई पेश गर्नुपर्नेमा कार्यालयले सञ्चालन गरेका स्थानीय स्तर, जिल्ला तथा केन्द्रिय स्तरका योजनाको नियम बमोजिमको ढाँचामा चौमासिक प्रगती विवरण तयार गरेको देखिएन । बजेट खर्च गर्ने तथा खर्चको तोकिएको ढाँचामा बार्षिक प्रगति तयार नगर्ने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ ।	
३३			**बजेट सीमा निर्धारण समिति :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७, ९८ र १०४ अनुसार विषयगत कार्यालयको चल अचल सम्पत्ति, दायित्व तथा अभिलेख उक्त कार्यालयहरु समाहित भएका पालिकामा स्वतः हस्तान्तरण हुने व्यवस्था छ । यसरी हस्तान्तरण हुने सम्पूर्ण सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत खाता २०७५ असार मसान्त भित्र स्थानीय तहले तयार गरी प्रतिबेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस पालिकाले सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत तयार नगरेको, कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रिन्टर, मोबाईल फोन सेट र अन्य फर्निचर जस्ता मूल्यवान समानहरु जिम्मेवारी सारेको पाईएन । यसरी जिन्सी मालसामानको आम्दानी नजनाउँदा जिन्सी मालसामानहरु हराउने र हिनामिना हुन सक्ने हुँदा खरिद गरिएका मालसामानहरुको प्रकृति अनुसार सम्बन्धित जिन्सी खातामा आम्दानी जनाई जिन्सी खाता अद्यावधिक गर्नुपर्दछ ।	
३४			**सवारी साधन खरिदः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, केन्द्रीय सरकार र तालुक संघीय मन्त्रालयको परिपत्र, निर्देशन समेतको आधारमा आफ्नो आन्तरिक आम्दानीबाट मात्र सवारी साधन खरिद गर्नु पर्दछ । अर्थ मन्त्रालयको स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा कार्यान्वयन आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पती हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४ को निर्देशन नं. ५.१५ अनुसार नेपाल सरकारबाट उपलब्ध गराइएको बजेट तथा स्रोत साधनबाट कार्यालयको नियमित प्रयोजनको लागि सवारी साधन खरिद गर्न नपाईने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार पालिकाले 2 थान दुई पांग्रे सवारि साधन खरिदमा रु.	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			१००००० तथा सवारी साधन खरिदमा आन्तरिक श्रोतबाट खर्च गरेको छ । सि.नं. | सवारी साधन | संख्या | रकम १ | मोटरसाइकल | २ | 500000 २ | स्कुटर | २ | 500000	
३५			**कर्मचारी कल्याण कोषः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो बराबरले हुन आउने रकम थप गरी कर्मचारी कल्याणकोषमा जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। नगरपालिकाले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कर्मचारीको तलव भुक्तानी गर्दा १० कट्टी गरी कोषमा दाखिला गरेको छैन् । यस वर्ष पालिकाले आन्तरिक श्रोतबाट कर्मचारी कल्याण कोषमा रु.२००००० ट्रान्सफर गरेको छ । तर उक्त कोषको संचालन सम्बन्धी पालिकाबाट कुनै ऐन कानूनको व्यवस्था भएको देखिएन । कानूनको व्यवस्था नगरी सोझै कर्मचारी कल्याण कोषमा रकम ट्रान्सफर गरेको नियमसम्मत नदेखिएको रु.	२००,०००
३६			**स्थानीय तथ्याङ्क, अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कन** : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ बमोजिम स्थानीयतहले आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्याङ्क संकलन, अभिलेख र सोको ब्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक श्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य श्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्साङ्कनसहितको पालिकाको प्रोफाइल तयार गर्नुपर्ने ब्यवस्था छ । पालिकाले स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको तथा स्रोत नक्साङ्कन गरेको देखिएन । स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकीकरणका	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			क्रियाकलाप सञ्चालनमा तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा पहल हुनु आवश्यक छ । तथ्याङ्कवेगर प्राथमिकतामा राखिएका योजना, बजेट, प्रक्रिया र कार्यान्वयनले उचित सार्थकता नपाउने हुँदा यस तर्फ पालिकाले अभिलेख ब्यवस्थापनमा ध्यान दिनुपर्दछ ।	
३७			**विपद व्यवस्थापनः**	
३७.१			विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७(१) मा प्रत्येक स्थानीय तहले अध्यक्ष तथा प्रमुखको अध्यक्षतामा बढीमा १५ जना सदस्य रहेको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले ऐनमा तोकिएबमोजिमको समिति गठन गरेको भएतापनि मात्र ३ वटा बैठक बसी लाभग्राहीलाई सहयोग कार्य गरेको पाइयो । ऐनमा तोकिएबमोजिम समिति गठन गरी तोकिएको काम, कर्तव्य र अधिकारमा सक्रिय बनाउनुपर्दछ।	
३७.२			विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७(२) तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ को नियम (८) मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारमा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिबाट स्वीकृत एकीकृत क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम अनुरुप हुने गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, बजेट विनियोजन गर्न लगाउने, सबै पक्षको समन्वय र संलग्न गराउने, विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य समिति गठन गर्ने, प्रभावित क्षेत्रमा उद्दार र राहत व्यवस्था गर्ने, ऐन बमोजिम कार्य गर्ने, अनुगमन गर्ने, विपद् सूचना प्रणाली विकास र सञ्चालन, तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने, विपद् घरपरिवारको पहिचान गर्ने, कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धिको व्यवस्था र कार्यक्रम सहितको कार्ययोजना तयारी गरी लागू गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था छ । पालिकाले ऐन तथा नियमावलीमा तोकिएका कार्यहरू गरेको पाइएन । ऐन तथा नियमावलीको पालना गराउनु पर्दछ ।	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>३७.३</td><td></td><td></td><td>विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा २३(१४) मा विपद् व्यवस्थापनको लागि प्रत्येक स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन कोष रहने र कोषमा रहने रकम तथा कोषको सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था सम्बन्धित स्थानीय तहले बनाएको नियममा तोकिएबमोजिम हुने व्यवस्था छ । पालिकाले गत वर्षको मौज्दात रू.५६१३२०९ र यस वर्षको आम्दानी रु.० समेत रू. ५६१३२०९ कुल आम्दानी भएकोमा रू.२४५९९७३.५० खर्च गरी बाँकी रु.३१५३२३५.५ हजार बाँकी देखिन्छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>३७.४</td><td></td><td></td><td>विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ४५ मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा गरेको कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति समक्ष पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित समितिमा पेस गरेको पाइएन । ऐनमा भएको व्यवस्थाको पालना हुनुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>३८</td><td></td><td></td><td>वडा सचिवको पदपूर्ति : पालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालयबाट संचालित सेवा प्रवाहमा महत्वपुर्ण भूमिका रहेका वडा सचिवको दरबन्दी र पदपूर्तिको अवस्था देहाय बमोजिम छ ।
<table>
<tr><td>वडा संख्या</td><td>वड सचिवको दरबन्दी</td><td>वडा सचिवको पदपूर्ति</td><td>रिक्त वडा सचिव</td></tr>
<tr><td>६</td><td>६</td><td>६</td><td>०</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>३९</td><td></td><td></td><td>बजेट पेश, पारित र अख्तियारी: स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ म स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहमा उप प्रमुखले मिति २०७८/4/३१ गते रु. ५७करोड ७३ लाख ९० हजार को बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा मिति २०७८/०४/३१ मा पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले मिति २०७८/०५/१०मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ । कानूनले तोकेको समयमा आय र व्ययको अनुमान पेश गरी पारित गर्ने र अख्तियारी दिनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
४०			**अनुदानको अनुगमनः** सार्वजनिक निकायबाट उपलब्ध गराईएको अनुदानको सही सदुपयोग भए नभएको एकीन गर्न अनुदान उपलब्ध गराउने निकायले समय समयमा अनुगमन गर्नुपर्दछ । तर पालिकाले बितरण भएको कृषि अनुदानबापत विभिन्न कृषकलाई रु.२०००००० अनुदानको सहि सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा सोबाट प्राप्त उपलव्धी मापन गरेको छैन । साथै अनुदान सम्बन्धमा स्थानीय अनुदान नीति तय गरेका छैन । तसर्थ अनुगमनलाई प्रभावकारी वनाई संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट वितरण हुने अनुदानमा दोहोरोपना नहुने गरी अनुदानग्राहीको जीबनस्तरमा सुधार आएको यकिन गरी रकमको पूर्ण सदुपयोग गराउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
४१			**महोत्सव तथा अन्य खर्च** ः स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले संस्था, समूह, पर्व, जात्रा, यात्रा, विरामी, संस्कृति लगायतमा आर्थिक सहायता दिन सक्ने कानूनी व्यवस्था गरेको देखिदैन । तर गाउँपालिकाले यस वर्ष १५०००००उत्सव महोत्सव, धार्मिक, सामाजिक, साँस्कृतिक प्रकृतिका कार्यमा खर्च गरेको छैन।	
४२			**खर्च बिश्लेषणः** पालिकाले यसबर्ष कुल आन्तिरक आयबाट रु.१०१६०७४३.८७ राजस्व बाँडफाँड र अनुदानबाटरु.११२९२६६६२.४० र अनुदान रु.३८९५१९०३८ समेत रु.५१२६०६४४४.२७ आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु.३१२१६२३२२.२० र पूँजिगत तर्फ रु.१६०९८५३५५.९५ समेत	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			रु.४७३१४७६७८.१५ खर्च भएको छ । खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा २.१४प्रतिशत रहेको छ । यसबर्ष पदाधिकारी सबिधामा रु.६५९१६०० खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको ६४.८७ प्रतिशत रहेको छ । पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकमबाट 61प्रतिशत चालु र 39प्रतिशतमात्र पूँजिगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ । यसबाट पालिकाहरुले बिकास निर्माण कार्यक्रम संचालनमा न्युन खर्च गरी प्रशासनिक कार्यमा बढि खर्च गरेको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिकरुपमा बिकास निर्माणमा परिचालन गरिनुपर्दछ ।	
४३			**खाना तथा विविध खर्चः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर पालिकाले यस वर्ष खाना तथा विविधतर्फ मात्र रु. ४०००००० खर्च गरेको छ । आन्तरिक आय न्यून भएको अवस्थामा यस्तो खर्च गर्न नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।	
४४			**आर्थिक सहायताः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको रकमबाट आर्थिक सहायता, चन्दा, पुरस्कार एवं संस्थागत अनुदान वितरण गर्न पाउने व्यवस्था रहेको देखिंदैन । तर पालिकाले यस वर्ष रु.२५००००० आर्थिक सहायता कार्यविधि समेत निर्माण नगरी वितरण गरेको छ । आर्थिक सहायता खर्च लेख्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ	
४५			**कानून र सञ्चालन स्थितिः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउ सक्ने व्यवस्था छ । जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट ३० नमूना कानूनहरु बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकाले हालसम्म ९वटा ऐन, ३वटा नियमावली, १८ कार्यविधि, कानुन निर्माण गरी कार्यान्यनमा ल्याएको छ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
४६			**न्यायिक समिति** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतबर्ष फछ्र्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाकी १७ रहेको र यो बर्ष थप भएको ५७गरी कुल ७४ विवाद दर्ता भएकोमा ५९ वटा मात्र फछ्र्यौट भई १५ बाँकी देखिन्छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फछ्र्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ ।	
४७			**प्राविधिक बिल र कार्य सम्पन्नः** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३(१) मा खरिद सम्झौता अनुसार सार्वजनिक निकायले रनिङ बिल वा अन्य कुनै बिल बिजकको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नापजाँच गरी नापी कितावमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने ब्यवस्था रहेको छ । उपभोक्ता समितिहरुबाट सञ्चालित योजनाको ठेक्का बिलहरुमा लागत अनुमान र वास्तविक कामको मूल्याङ्कनमा बरावर परिमाण र रकम उल्लेख भएको देखिन्छ । लागत अनुमान बरावर नै मूल्याङ्कन भएको देखिएकाले वास्तविक काम कति भएको हो भन्ने सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था देखिएन । प्राविधिकले पेश गर्ने कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति र कार्य सम्पन्न भएको मिति लगायतका इन्जिनियरिङ नर्म्स अनुसार बिलमा खुलाउनुपर्ने तथ्याङ्क उल्लेख गरेको पाईएन । यसले गर्दा कुन काम कहिले सम्पन्न गर्नुपर्ने र तोकिएको अवधिमा सम्पन्न भए/नभएको विषयमा यकिन हुन नसकिएको हुँदा प्राविधकले इन्जिनियरिङ नर्म्स अनुसारको उपभोक्ता समितिको बिल बनाउँदा नापजाँचलाई वास्तविक कार्यसम्पादनमा आधारित बनाउनुपर्दछ ।	
४८			**लागत सहभागिताः** पालिकाले आयोजना/कार्यक्रम छनौट गर्दा उपभोक्ता समितिको तर्फबाट नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्ने, नगद सहभागिता तोकिएको अवस्थामा सहभागिता	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			वापतको रकम सम्बन्धित स्थानीय तहको खातामा दाखिला गरी सो को भौचर प्राप्त भएपछि मात्र उपभोक्ता समितिसँग योजना सम्झौता गर्नुपर्ने गर्नुपर्दछ । तर पालिकाले लागत सहभागिता सहितका लागत अनुमान तयार गरेको देखिएन् । अतः नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्दछ ।	
४९			**बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा** : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) बमोजिम पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सीमा निर्धारण गर्न ७ सदस्यीय स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठनको व्यवस्था छ । उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, साधनको सन्तुलित वितरणको खाका, बजेटको कूल सीमा, बजेटको क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्रथमिकिकरण, विषयक्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तय गर्नुपर्ने जस्ता कार्यहरु फाल्गुन महिनाभित्र सम्पन्न गरिसक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा बजेट वर्षपछिको थप दुई वर्षको समेत प्रक्षेपण तयार गर्नुका साथै तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सीमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले चैत्र १५ गतेभित्र पालिकाका विषयगत शाखा तथा वडा समितीलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले समितिको गठन गरेको छैन । ऐनमा व्यवस्था भएअनुसार बजेट सीमालगायत क्षेत्रगत विषय समेटी बजेट प्रक्षेपण सम्बन्धी नियम तथा कार्यविधि तर्जुमा एवं सोको पालनामा सम्बन्धित पदाधिकारीको ध्यान जानुपर्दछ ।	
५०			**योजना छनौट र कार्यान्वयन** : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त हुने प्रगतिका योजना छनौट गरि प्राथामिकीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सभाबाट स्वीकृत बार्षिक गाउँ विकास योजना २०७8÷79 को अध्ययन गर्दा पालिकाले स्वीकृत गरी सञ्चालन गरेको अधिकांश योजना न्यून बजेट भएका र लागत	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>प्रभावी हुने किसिमले संचालन गरेको पाइएन । पालिकाले यस वर्ष संचालन गरेका योजना देहाय अनुसार छन् ।
<table><tr><td>रु १ लाख सम्म</td><td>रु १ लाख देखि २ लाखसम्म</td><td>रु २ लाखदेखि ५ लाखसम्मका</td><td>रु ५लाख देखि १० लाखसम्मका</td><td>रु १० लाखभन्दा बढीको</td><td>जम्मा</td></tr><tr><td>१२३</td><td>११२</td><td>१२२</td><td>१५</td><td>१६</td><td>३८८</td></tr></table>उपरोक्त विवरण अनुसार पालिकाले यस वर्ष रु. १ लाख देखि १० लाख भन्दा माथिका जम्मा ४१८ वटा योजना संचालन गरेकोमा रु.१ लाख भन्दा मुनिका मात्र ११० वटा योजनाहरु रहेका छन् । त्यसैले साना रकमका धेरै योजनाहरु संचालन गर्दा कार्यालयको जनशक्ति वर्षै भरि योजना व्यवस्थापनमा खटिनु पर्ने, संचालित योजनाबाट चालु प्रकृत्तिका कार्यमा बढी खर्च भई लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत नकारात्मक असर पर्ने अवस्था तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>५१</td><td></td><td></td><td>शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्तिः स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ । यस स्थानीय तह अन्तर्गत विभिन्न तहका २४ सामुदायिक विद्यालयहरुको शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्तिको अवस्था एवं विद्यार्थीको संख्या निम्नानुसार रहेको देखिन्छ । दरबन्दी बमोजिम शिक्षक पदपूर्ति गर्नुपर्दछ ।
<table><tr><td>विधालयको नाम</td><td>शिक्षक</td><td>पदपूर्ति</td><td>पदपूर्ति</td><td>विधार्थी</td><td>विद्यार्थि अनुपात</td></tr></table></td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

	दरबन्दी		मध्ये करार	संख्या	
श्री पूर्ण केशर मा.वि	१२	१२	५	१६०९	१:१३४
श्री ने.रा.प्रा.वि अन्हराठ,१	३	३	२	२७१	१:९०
श्री कोटहीमाई प्रा.वि. नौडिहवा २	०			११९	१:०
श्री मा.वि. श्रीनगर धतुरगढ २	७	७	२	८५८	१:१२२
श्री माध्यमिक विद्यालय ठुलो नन्दनगर	१५	१५	१०	१५२९	१:१०१
श्री धर्मदेई प्रा.वि. असुरैना ६	०			१५१	१:०
श्री बालकल्याण प्रा.वि. गुलरिया ३	२	२	२	१५१	१:७५
श्री मोतिभारी मा.वि. लवनी, ३	८	७	४	७६८	१:१०९
श्री राम उजागिर प्रा.वि ४	०			११५	१:०
श्री आदर्श मा.वि. महादेव, ४	३	३	३	३८७	१:१२९
श्री ने.रा.मा.वि. औरहीया मुड्फुटुवा ४	१८	१८	१५	१६४७	१:९१
श्री शिव प्रा.वि.तारानगर ५	०			१४४	१:०
श्री सरस्वति प्रा.वि. गदहवा, ५	२	२	२	१८९	१:९४
श्री शुरेस यादव प्रा.वि.विष्णुपुरा ५	१	१		३०१	१:३०१
श्री नुरुम उलुम प्रा.वि. जयनगरा, ५	०			१८६	१:०

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

श्री दारुल उलुम प्रा.वि. फुलुवापुर, ५	०			१६०	१:०
श्री सतकुमारी शेरचन नि.मा.वि. दोहनी, ५	५	५	३	७९६	१:१५९
श्री सिद्धार्थ प्रा.वि.बरहा,६	४	४	२	२०१	१:५०
श्री महादेव प्रा.वि. महादेव, ६	२	२	२	१९९	१:९९
श्री कालिमाई प्रा.वि. टिटिहिरिया, ६	०			२९४	१:०
श्री अनुप आधारभूत विद्यालय बेलभरिया, ६	४	४	२	२८५	१:७१
श्री महालक्ष्मी प्रा.वि. कपासी,६	२	२	२	२४०	१:१२०
श्री नवदुर्गा नि.मा.वि. गौरा, ६	२	२	२	२७०	१:१३५
श्री ने.रा.नि.मा.वि. बिमिहा,६	६	६	४	५६१	१:९३

उपरोक्त विवरण अनुसार पालिकाक्षेत्रका २४ विद्यालयहरुमा स्थायी तथा करारका शिक्षक पदपुर्ति भएको छैन् ।वालविकास सहजकर्ता तथा नीजि स्रोतका शिक्षकवाट अध्यापन भई रहेको पालिकाले जनाएको छ । यसै गरी पूर्णकिशर मावि १३४, मोतिभारी मा.वि १०९,सुरेश प्रावि मा ३०१ प्रति शिक्षक बिद्यार्थि अध्ययनरत रहेका छन् पालिका क्षेत्रका विद्यालयहरुमा शिक्षक विद्याथी अनुपात असन्तुलित रहेको देखिन्छ। अत आवश्यकता अनुसार विद्यालय मर्ज गरी रिक्त शिक्षक पद पुर्ति गर्नु पर्दछ ।

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
५२			**स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को कार्यान्वयनः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ अनुसार पालिकाले गर्नुपर्ने उल्लेख भएका कार्यहरु गरिएको हुनुपर्नेमा देहायका कार्यहरु भएको देखिएन । अत उक्त ऐनद्वारा गर्नुपर्ने कार्यहरु प्रभावकारी रुपमा गरिनु पर्ने देखिन्छ । क) स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ११ अनुसार नभएका कार्यहरु १. सहकारी बचत तथा ऋण परिचालन सम्बन्धी स्थानीय मापदण्ड निर्धारण र नियमको कार्य नभएको २. एक सय वाट सम्मको एफ.एम. रेडियो सञ्चालन अनुमती नवीकरण नियमन र खारेजी सम्बन्धी कार्य नभएको । ३. प्रदेश कानूनको अधीनमा रही एफ.एम. सन्चालन सम्बन्धी अन्य कार्य नभएको । ४. ट्रेडिङ्ग कायाकिङ्ग, क्यानोनिङ्ग, बञ्जी जम्प, जिपफ्लायर, र्याफ्टिङ्ग, मोटरवोट, केबुलकार लगायत अन्य जल तथा स्थल क्षेत्रमा सञ्लालन हुने नवीन पर्यटकीय सेवा तथा साहसिक खेलको शुल्क निर्धारण संकलन र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । ५. जडिबुटी कवाडी र जीवजन्तु कर निर्धारण तथा संकलन सम्बन्धी कार्य नभएको । ६. राजस्व सूचना तथा तथ्यांकको आदानप्रदान सम्बन्धमा कार्य नभएको । ७. संघीय तथा प्रदेश कानूनको अधीनमा रही स्थानीय तहमा राजस्व चुहावट नियन्त्रण सम्बन्धी नीति कानून मापदण्ड र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । ८. स्थानीय पूर्वाधार सेवा र उपयोगमा सेवा शुल्क दस्तुर सम्बन्धी नीति कानून मापदण्ड र नियमको कार्य नभएको । ९. स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, मापदण्ड सेवा शर्त योजना कार्यान्वयन र नियमन सम्बन्धमा कार्य नभएको । १०. स्थानीय कानून बमोजिम संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी संगठन संरचना तथा दरबन्दी	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			निर्धारण गर्ने सम्बन्धमा कार्य नभएको । ११. स्थानीय तथ्याक सम्बन्धी नीति कानून मापदण्ड योजना कार्यान्वयन र नियमन तथा आधारभुत तथ्यांक संकलन र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । १२. विकास आयोजना तथा परियोजना सम्बन्धी नीति कानून मापदण्ड तर्जुमा कार्यान्वयन अनुगमन मुल्याङ्कन र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । १३. आयोजनाको अध्ययन अनुसन्धान तथा प्रभाव मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य नभएको । १४. संघीय तथा प्रदेश कानूनको अधीनमा रही शहरी विकास बस्ती विकास र भवन सम्बन्धी नीति कानून मापदण्ड तथा सो सम्बन्धी योजना तर्जुमा आयोजना पहिचान अध्ययन कार्यान्वयन र नियमको कार्य नभएको । १५. संघीय र प्रदेश स्तरीय आयोजना तजा परियोजनाको कार्यान्वयनमा समन्वय, सहजीकरण र सहयोग समब्नधमा कार्य नभएको । १६. गुठी र सहकारी विद्यालय स्थापना अनुमति सञ्चालन व्यवस्थापन तथा नियमन सम्बन्धमा कार्य नभएको । १७. मातृभाषामा शिक्षा दिने विद्यालयको अनुमति अनुगमन तथा नियमन गर्ने सम्बन्धमा कार्य नभएको । १८. सामुदायिक विद्यालयको जग्गाको स्वामित्व सम्पत्तीको अभिलेख संरक्षण र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । १९. ट्यूसन कोचिङ्ग जस्ता विद्यालय बाहिर हुने अध्ययन सेवाको अनुमती तथा नियमनको सम्बन्धमा कार्य नभएको । २०. स्थानीय पुस्तकालय र वाचनालयको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । २१. आधारभुत स्वास्थय र सरसफाइ तथा पोषण सम्बन्धी नीति कानून मापदण्ड योजनाको तर्जुमा कार्यान्वयन तथा नियमको कार्य नभएको ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			२२. स्वच्छ खानेपानी तथा खाद्य पदार्थको गुणस्तर र वायु तथा ध्वनिको प्रदुषण नियन्त्रण र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । २३. स्वास्थ्यमा फोहोरमैला संकलन पुन उपयोग प्रशोधन विसर्जन र सोको सेवा शुल्क निर्धारण र नियमनको सम्बन्धमा कार्य नभएको । २४. रक्त सञ्चार सेवा तथा स्थानीय र शहरी स्वास्थ्य सेवा सञ्चालनको सम्बन्धमा कार्य नभएको । २५. सरसफाइ तथा स्वास्थ्य क्षेत्रबाट निष्कासित फोहोरमैला व्यवस्थापनमा निजी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसंगको समन्व्य सहकार्य र साझेदारी सम्बन्धी कार्य नभएको । २६. परिवार नियोजन तथा मातृशिशु कल्याण सम्बन्धी सेवा सञ्चालन अनुमती अनुगमन तथा नियमनको कार्य नभएको २७. स्थानीय वस्तुहरुको उत्पादन आपुर्ती तथा निकासी प्रक्षेपण मूल्य निर्धारण र अनुगमन सम्बन्धी कार्य नभएको । २८. स्थानीय व्यापार र वाणिज्य सम्बन्धी पूर्वाधार निर्माणको कार्य नभएको । २९. स्थानीय व्यापारको तथ्यांक प्रणाली र अध्ययन अनुस्नधान सम्बन्धी कार्य नभएको । ३०. स्थानीय बौद्धिक सम्पत्तिको संरक्षण प्रवर्द्धन र अभिलेखाङ्कन सम्बन्धी कार्य नभएको । ३१. उपभोक्ता अभिवृद्धि लक्षित उपभोक्ताको लगत व्यवस्थापन र स्थानीय वस्तु तथा सेवाको गुणस्तर परीक्षण सम्बन्धी कार्य नभएको । ३२. वातावरण संरक्षण र जैविक विविधता सम्बन्धी स्थानीय नीति कानून मापदण्ड योजना तर्जुमा तथा त्यसको कार्यान्वयन अनुगमन र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । ३३. स्थानीय स्तरमा वातावरणीय जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी कार्य नभएको । ३४. स्थानीयस्तरमा न्यून कार्बनमुखी तथा वातावरणमैत्री विकास अवलम्बन गर्ने कार्य नभएको । ३५. स्थानीयस्तरमा वातावरण संरक्षण क्षेत्र निर्धारण र व्यवस्थापनको सम्बन्धमा कार्य नभएको ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			३६. स्थानीय ग्रामिण तथा कृषि सडक र सिचाई सम्बन्धी नीति कानून मापदण्ड तथा सो सम्बन्धी योजना तर्जुमा कार्यान्वयन अनुगमन र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । ३७. स्थानीय ग्रामिण तथा कृषि सडक झोलुङ्गे पुल पुलेसा सिचाई र तटबन्धन सम्बन्धी गुरुयोजनाको तर्जुमा कार्यान्वयन मर्मत सम्भार र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । ३८. स्थानीयस्तरका सिंचाइ प्रणालीको निर्माण सञ्चालन रेखदेख मर्मत सम्भार स्तरोन्नति अनुगमन र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । ३९. यातायात सुरक्षाको व्यवस्थापन र नियमनको सम्बन्धमा कार्य नभएको । ४०. स्थानीय तहबीच साझा सरोकार तथा साझेदारीका बिषयमा संयुक्त समिति गठन गर्ने कार्य नभएको । ४१. गाउँपालिका तथा नगरपालिकालाई आर्थिक व्ययभार पर्ने विषयको नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । ४२. स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति कानून मापदण्ड योजनाको निर्माण कार्यान्वयन अनुगमन र नियमन गर्ने कार्य नभएको । ४३. जनसांख्यिक प्राकृतिक आर्थिक सामाजिक सांस्कृतिक भौतिक पूर्वाधार रोजगारीको अवस्था कुल ग्राहस्थ उत्पादन प्रतिव्यक्ति आय मानव विकास तथा लैङ्गिक सशक्तिकरण सुचकांक राजस्वा तथा आयव्यय समेतको तथ्यांक संकलन र प्रशोधन गरी नवीनतम प्रविधियुक्त र राष्ट्रिय तथा स्थानीय सूचना प्रणालीमा आवद्धता नक्साको अद्यावधिक अभिलेख सम्बन्धी कार्य नभएको । ४४. सूचना तथा अभिलेख केन्द्रको स्थापना तथा सञ्चालनको कार्य नभएको । ४५. सार्वजनिक सम्पत्ति सामुदायिक सम्पत्ति भवन सडक पसल व्यवसायको विवरण सहितको अभिलेख सम्बन्धी कार्य नभएको । ४६. आफ्नो क्षेत्रभित्र सम्पन्न् भएका तथा चालु योजनाको विवरण र त्यस्तो योजनाको सम्पत्तिको	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			अद्यावधिक अभिलेख सम्बन्धी कार्य नभएको । ४७. स्थानीय जग्गाको नापनक्सा कित्ताबाट हाल साविक रजिष्ट्रेशन नामसारी तथा दाखिल खारेज सम्बन्धी कार्य नभएको ४८. जग्गा धनी दर्ता प्रमाणपुर्जा वितरण तथा लगत व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । ४९. भुमिको वर्गीकरण अनुसारको लगत व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । ५०. सार्वजनिक प्रयोजनका लागि जग्गा प्राप्ती मुआब्जा निर्धारण तथा वितरणमा समन्वय र सहजीकरण गर्ने सम्बन्धमा कार्य नभएको । ५१. नापी नक्सा तथा जग्गाको स्वामित्व निर्धारण कार्यमा समन्वय र सहजीकरण गर्ने सम्बन्धमा कार्य नभएको । ५२. जग्गा धनी दर्ता प्रमाणपुर्जा वितरण सम्बन्धी अन्य कार्य नभएको । ५३. कृषि तथा पशुपक्षीजन्य प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोगको नियन्त्रण र पशुपंक्षी चिकित्सा सेवाको व्यवस्थजापन सम्बन्धी कार्य नभएको । ५४. उच्च मूल्याङ्कन कृषिजन्य वस्तुको प्रवर्द्धन विकास तथा बजारीकरण सम्बन्धमा कार्य नभएको । ५५. स्थानीय चरन तथा खर्क विकास र व्यवस्थापन एवम् पशु आहारको गुणस्तर नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । ५६. स्थानीय स्तरमा पशुपंक्षी सम्बन्धी तथ्यांको व्यवस्थापन र सूचना प्रणालीको निर्माण सम्बन्धमा कार्य नभएको । ५७. पशु वद्यशाला र शीत भण्डारकव व्यवस्थापन र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । ५८. पशुपंक्षी सम्बन्धी विमा र कर्जा सहजीकरण सम्बन्धी कार्य नभएको । ५९. जेष्ठ नागरिक क्लब दिवा सेवा केन्द्र आश्रय केन्द्रको सञ्चालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			६०. संघ तथा प्रदेशसँगको समन्वयमा अपाङ्गता पुनस्थापना केन्द्र जेष्ठ नागरिक केन्द्र तथा अशक्त स्याहार केन्द्रको सञ्चालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । ६१. सडक बालबालिका अनाथ असहाय अशक्त र मानसिक असन्तुलन भएका व्यक्तिहरुको पुनर्स्थापना केन्द्रको सञ्चालन व्यवस्थान अनुगमन र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । ६२. रोजगार तथा बरोजगार श्रमशक्तिको तथ्यांक संकलन प्रशोधन र सूचना प्रणालीको स्थापना सम्बन्धी कार्य नभएको । ६३. स्थानीयस्तरमा रहेका स्वेदशी तथा विदेशी श्रमिकको लगत संकलन तथा सूचना व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । ६४. विभिन्न क्षेत्र तथा विषयका दक्ष जनशक्तिको तथ्यांक संकलन तथा सूचना व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । ६५. सुरक्षित वैदेशिक रोजगारी र वैदेशिक रोजगारीमा रहेको श्रमशक्तीको सूचना तथा तथ्यांकको संकलन तथा व्यवस्थापनको कार्य नभएको । ६६. वैदेशिक रोजगारीबाठ फर्केका व्यक्तिहरुको सामाजिक पुन एकीकरण र वैदेशिक रोजगारबाट प्राप्त ज्ञान सीप र उद्यमशीलताको उपयोग सम्बन्धी कार्य नभएको । ६७. कृषि प्रसार तथा जनशक्तिको प्रक्षेपण व्यवस्थापन र परिचालन सम्बन्धी कार्य नभएको । ६८. स्थानीयस्तरमा कृषि सम्बन्धी प्रविधिको संरक्षण र हस्तान्तरण सम्बन्धी कार्य नभएको । ६९. स्थानीयस्तरका श्रोत केन्द्रहरुको विकास र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । ७०. खानेपानी महसुल निर्धारण र खानेपानी सेवा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । ७१. एक मेगाबाट सम्मका जलविद्युत आयोजना सम्बन्धी स्थानीयस्तरको नीति कानून मापदण्ड योजना तर्जुमा कार्यान्वयन अनुगमन र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । ७२. स्थानीयतहमा वैकल्पिक उर्जासम्बन्धी नीति कानून मापदण्ड योजना तर्जुमा कार्यान्वयन नियमनको	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			कार्य नभएको । ७३. स्थानीय विद्युत वितरण प्रणाली र सेवाको व्यवस्थापन सञ्चालन अनुगमन र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको ७४. स्थानीय तहमा वैकल्पिक उर्जा सम्बन्धी प्रविधि विकास र हस्तान्तरण क्षमता अभिवृद्धि र प्रवर्द्धनको कार्य नभएको । ७५. खानेपानी साना जलविद्युत आयोजना तथा वैकल्पिक उर्जा सम्बन्धी अन्य कार्य नभएको । ७६. स्थानीय स्तरमा विपद पूर्व सूचना प्रणाली खोज तथा उद्दार र समन्वय सम्बन्धी कार्य नभएको । ७७. स्थानीय तटबन्ध नदि र पहिरोको नियन्त्रण तथा नदिको व्यवस्थापन र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । ७८. विपद् व्यवस्थापनमा संघ प्रदेश र स्थानीय समुदाय संघ संस्था तथा नीजी श्रेत्रसँग सहयोग समन्वय र सहकार्य सम्बन्धी कार्य नभएको । ७९. विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी स्थानीयस्तरका आयोजना तर्जुमा कार्यान्वयन अनुगमन र निमयन सम्बन्धी कार्य नभएको । ८०. विपद् पश्चात स्थानीयस्तरको पुनस्थापना र पुन निर्माण सम्बन्धी कार्य नभएको । ८१. स्थानीय स्तरको विपद् सम्बन्धी तथ्यांक व्यव्थापन र अध्यनन अनुसन्धान सम्बन्धी कार्य नभएको । ८२. स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन प्रणालीको निर्माण नभएको । ८३. जलाधार वन्यजन्तु खानी तथा खनिज तथा खनिज पदार्थको संरक्षण सम्बन्धी स्थानीय नीति कानून मापदण्ड तथा योजनाको कार्यान्वयन र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । ८४. सामुदियक भु-संरक्षण र सो मा आधारीत आय आर्जन कार्यक्रम सम्बन्धी कार्य नभएको । ८५. भु-संरक्षण र जलाधार व्यवस्थापनजन्य सामुदायिक अनुकुलन सम्बन्धि कार्य नभएको ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			८६. खानी तथा खनिज पदार्थ सम्बन्धी सूचना तथा तथ्यांक संकलनको कार्य नभएको । ८७. बहुमुल्य धातु पत्थर तथा खनिज पदार्थको संरक्षण र संवर्द्धनमा सहयोग सम्बन्धी कार्य नभएको । ८८. भाषा संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास सम्बन्धी स्थानय स्तरको नीति कानून मापदण्ड योजना कार्यान्वयन अनुगमन र नियमनको कार्य नभएको । ८९. पुरातत्व प्राचीन स्मारक तथा संग्राहलयको संरक्षण सम्भार प्रवर्द्धन र विकास सम्बन्धी कार्य नभएको । ९०. स्थानीय तहका पत्रपत्रिकाको दर्ता अभिलेख र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । ९१. संघीय तथा प्रदेश स्तरीय लक्ष्य र मापदण्ड बमोजिम स्थानीयस्तरको स्वास्थ्ष सम्बन्धी लक्ष्य र गुणस्तर निर्धारण सम्बन्धी कार्य नभएको । ९२. जनरल अस्पताल नर्सिङ्ग एवम निदान केन्द्र तथा अन्य स्वास्थ्य संस्था र क्लिनिक दर्ता सञ्चालन अनुमति र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । ९३. स्थानीयस्तरमा औषधिजन्य वनस्पती जडिवुटी र अन्य औषधिजन्य वस्तुको उत्पादन प्रशोधन र वितरण सम्बन्धी कार्य नभएको । ९४. स्थानीयस्तरमा औषधि तथा अन्य मेडिकल उत्पादनहरुको न्यूनतम मूल्य निर्धारण र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । ९५. स्थानीयस्तरमा औषधियको उचित प्रयोग र सुक्ष्मजीव निरोधक प्रतिरोध न्यूनिकरणको कार्य नभएको । ९६. आयुर्वेदिक युनानी आम्ची होमियोप्याथिक प्राकृतिक चिकित्सा लगायतका परम्पागत स्वास्थ्य उपचार सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । ९७. विद्युत वितरण प्रणाली र सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । ९८. खानेपानी महसुल निर्धारण र खानेपानी सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			९९. स्थानीय साना सतह तथा भुमिगत सिंचाइ प्रणालीको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार सेवा शुल्क र संकलन सम्बन्धी व्यवस्थापनको कार्य नभएको । १००. खनिज पदार्थको उत्खनन् र सो सम्बन्धी रोयल्टी संकलनको कार्य नभएको । १०१. सामुदायिक वनको सञ्चालन र व्यवस्थापनबाट प्राप्त रोयल्टी संकलनकव कार्य नभएको । १०२. पानीघट्ट कुलो पैनी जस्ता सेवा सञ्चालनबाट प्राप्त रोयल्टी संकलनको कार्य नभएको । १०३. वन जंगल वन्यजन्तु चराजुरुङ्गी जल उपयोग वातावरण पर्यावयरण तथा जैविक विविधता सम्बन्धी स्थानीय नीति कानून मापदण्ड योजना कार्यान्वयन अनुगमन र नियमनको कार्य नभएको । १०४.स्थानीयस्तरमा सामुदायिक ग्रामिण तथा शहरी धार्मिक कबुलियती र साझेदारी वनको संरक्षण संवर्द्धन उपयोग अनुगमन र नियमन तथा वन उपभोक्ता समूहको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । १०५. स्थानीयस्तरमा नदि किनार नदि उकास नहर नहर किनार तथा सडक किनारमा वृक्षारोपण व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । १६. स्थानीयस्तरमा सार्वजनिक खाली जग्गा पाखा वा क्षेत्रमा वृक्षारोपण सम्भार उपयोग र व्यव्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । १०७. स्थानीय स्तरमा जडिबुटि तथा गैरकाष्ठ वन पैदावार सम्बन्धी सर्वेक्षण उत्पादन संकलन प्रवर्द्धन प्रशोधन र बजार व्यवस्थापनको कार्य नभएको । १०८. बनबीउ बगैंचा स्थापना व्यवस्थापन र प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्य नभएको । १०९. नर्सरी स्थापना बिरुवा उत्पादन वितरण रोपण र प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्य नभएको । ११०. जैविक विविधताको अभिलेखांकन तथा स्थानीयस्तरमा वन वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गी अभिलेखाङ्कन र अध्ययन अनुसन्धान सम्बन्धी कार्य नभएको । १११. मिचाहा प्रजातिको नियन्त्रण तथा रैथनी प्रजातिको संरक्षण र प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्य नभएको । ११२. विश्व सम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्वका वन सिमसार क्षेत्र नटवर्ती क्षेत्रका	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			जग्गा सम्बन्धी लगत व्यवस्थापनको कार्य नभएको । ११३. मानव तथा वन्यजन्तु बीचको द्वन्द्ध व्यवस्थापनको सम्बन्धमा कार्य नभएको । ११४. स्थानीय प्राणी उद्यान चिडियाखाना को स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धी कार्य नभएको । ११५. स्थानीयस्तरमा आरवेटोपद्धार व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । ११६. स्थानीय साना जल उपयोग सम्बन्धी क्षेत्रगत आयोजना तर्जुमा कार्यान्वयन अनुगमन र नियमनको कार्य नभएको । ११७. स्थानीयस्तरमा वातावरणीय जोखिम र न्यूनिकरण प्रदुषण नियन्त्रण र हानिकारक पदार्थहरुको नियमन र व्यवस्थापन तथा न्यून कार्बनमुखी तथा वातावरणमैत्री विकास अवलम्बन सम्बन्धी कार्य नभएको । ११८. सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी स्थानीय तथ्याक र सूचना व्यवस्थापनको कार्य नभएको । ११९. गरिब घरपरिवार पहिचान सम्बन्धी स्थानीय सर्वेक्षण सूचना व्यवस्थापन र नियमनको कार्य नभएको । १२०. स्थानीयतस्तरमा पुरातत्व प्राचीन स्मारक र सङ्ग्राहलय संरक्षण संवर्द्ध र पुन निर्माण सम्बन्धी कार्य नभएको । १२१. सुकुम्बासीको पहिभान र अभिलेख व्यवस्थापन तथा सुकुम्बासी सम्बन्धी जिविकोपार्जन र बसोबास व्यवस्थापनको सम्बन्धमा कार्य नभएको । १२२. प्राकृतिक श्रोतबाट प्राप्त हुने रोयल्टी सम्बन्धी नीति कानून मापदण्ड तथा नियमनको कार्य नभएको । १२३. यातायात व्यवस्थापन सम्बन्धी स्थानीय नीति कानून मापदण्ड योजना कार्यान्वयन र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । १२४. स्थानीय सार्वजनिक यातायातको रुट निर्धारण अनुमति नवीकरण खारेजी सेवाको गुणस्तर भाडादर	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			निर्धारण र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । १२५. वातावरणमैत्री जलवायु परिवर्तन अनुकुलन विपद् जोखिम संवेद्य अपाङ्गता अपाङ्गता र लैङ्गिकमैत्री यातायात प्रणालीको स्थानीय तहमा प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्य नभएको । १२६. संघीय तथा प्रदेश कानूनको अधीनमा रही स्थानीयस्तरको भू-उपयोग नीति योजना कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य नभएको । १२७. संघीय तथा प्रदेशको मापदण्डको अधीनमा रही व्यवस्थीत वस्ती विकासका कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन एकीकृत वस्ती विकासका लागि जग्गाको एकीकरण तथा जग्गा विकास र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य नभएको । १२८. संघीय तथा प्रदेश कानूनको अधीनमा रही स्थानीय क्षेत्रभित्र इन्टरनेट सेवा टेलिसेन्टर केबुल तथा तारविहिन टेलिभिजन प्रसारणको अनुमती नवीकरण र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । १२९. स्थानीय बस ट्रली बस ट्राम जस्ता मध्यम क्षमताका मास ट्राझिट प्रणालीको नीति मापदण्ड योजना कार्यान्वयन अनुगमन र नियमन सम्बन्धी कार्य नभएको । १३०. राष्ट्रिय रेल पूवार्धारको उपयोग तथा नगरक्षेत्रीय शहरी रेल सेवाको सञ्चालन व्यवस्थापन मर्मत सम्भार समन्वय साझेदारी र सहकार्य सम्बन्धी कार्य नभएको	
५३			**उपभोक्ता समितिको वील भरपाईहरुः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को उपनियम ६ र ७ मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले हरेक किस्ताको कामको प्राविधिक मुल्याङ्कन, बील , भरपाई र खर्च प्रमाणित गर्ने अन्य कागजात त्यस्तो समिति वा समुदायको बैठकबाट अनुमोदन गराई सम्बन्धित सार्वजनिक निकायमा पेश गर्नुपर्ने र आफुले प्रत्येक किस्तामा गरेको खर्चको सुचना सार्वजनिक स्थानमा टाँस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले समितिवाट निर्माण कार्य गराई कार्यालयमा पेश गरेको बील, भरपाईहरु कार्य परीमाण र उक्त कार्यका लागि आवस्यक सामाग्री भन्दा अस्वभाविक घटि बढि देखिएकोले समितिहरुवाट पेश भएका बिल भरपाई वास्तविक हुन भन्ने आधार देखिएन ।नमुना छनौटको	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			आधारमा परीक्षण गरिएको गौ भो न २१७।७९।३।७ पुर्व डिह छपिया देखि भुलहिया हुदै भुसडि जाने बाटो निर्माण कार्य गराई उपभोक्ता समितिवाट गराई २६५७२४० मुल्याङ्कन पश्चात रु २३ लाख २५ हजार भुक्तानी गर्दा श्रेस्तासाथ संलग्न विल भरपाईहरुमा उपकरण सामाग्री र श्रमिकको परीमाण निम्नानुसार अस्वाभाविक घटी बढी रहेको छ ।	

सामाग्री	आवस्यक संख्या	आवश्यक रकम	पेश भएको परिमाण विल		घटी
ग्राभेल घ मि	1170	2166758	3684	1762800	43958
ईन्धन लि	723	89545			89545
भाईभ्रेटर प्रयोग घन्टा	18.27	10050			10050
ग्रेर्डर प्रयोग घन्टा	18.27	59232			29232
पानि टयाङ्की प्रयोग घन्टा	34.72	19096			19096
लोडर प्रयोग घन्टा	10	10050			10050
श्रमिक जना	448	253121	1576		641318.00)

आवस्यक सामाग्री उपकरणको विल भरपाई पेश नगरी श्रमिकको डोर हाजिरी मात्र पेश भएकोले निर्माण कार्य गुणस्तर युक्त नभएको अथवा उपभोक्ता समितिवाट पेश भएको विल भरपाई विश्वसनिय नरहेको

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>अवस्था देखिन्छ ।अत पालिकाले उपभोक्ता समितिवाट गराएका अन्य निर्माण कार्यहरुको समेत पालिकावाटै यकिन गरी निर्माण कार्यको गुणस्तर कायम गर्दै विश्वसनिय विल भरपाईका आधारमा मात्र भुक्तानी गर्नु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>५४</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>५४.१</td><td></td><td></td><td>गाउपालिका पुजिगत तर्फ
प्रोभिजनल सम भन्दा बढी भुक्तानीः पालिका र विभिन्न हेण्डपम्प जडान उपभोक्ता समितिहरु बीच असफल हेण्डपम्प वापत बढिमा प्रोभिजनल सममा उल्लेख गरिएको रकम भुक्तानी हुने गरी सम्झौता भएको छ । तर पालिकाले निम्न उपभोक्ता समितिहरुलाई असफल हेण्डपम्प बोरीङ्ग खन्ने कार्यकालागि सम्झौताको प्रोभिजनल सममा उल्लेख भएको भन्दा बढी भुक्तानी गरेकोले बढी भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नु पर्ने रु
<table>
<tr><th>गौ भौ न</th><th>उपभोक्ता समिति</th><th>सम्झौता अनुसार पि एस रकम</th><th>भुक्तानी भएको पिएस रकम</th><th>बढी भुक्तानी रु</th></tr>
<tr><td>१७।७८।१० ।५</td><td>वडा भित्र आवस्यक्ता अनुसार हेण्डपम्प जडान उ स</td><td>१८७६७४</td><td>२१०३६६</td><td>२२६२९</td></tr>
<tr><td>४१।७८।११ ।४</td><td>दुर्गा खानेपानी उ स वडा न ५</td><td>२३६७१९</td><td>२८९५३४</td><td>५२८१५</td></tr>
<tr><td>६३।७८।११ ।१८</td><td>दुर्गा खानेपानी उ स वडा न २</td><td>२१८६३२</td><td>२२९४८२</td><td>१०८५०</td></tr>
</table></td><td>८६,२९४</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>८६२९४</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>५४.२</td><td></td><td></td><td>
फरक नर्म्सका आधारमा बढी भुक्तानी – सार्वजनिक निकायले निर्माण कार्य गराउदा नेपाल सरकार द्वारा स्वीकृत निर्माण सम्बन्धी नर्म्सका आधारमा दरविश्लेण गरी सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १० को अनुसूची १ बमोजिमको लागत अनुमान तयार गरी नियमावलिमा भएकोको व्यवस्थाको अधिनमा रही निर्माण कार्य गराउनु पर्दछ । यसैगरी नियम ९७ बमोजिम उपभोक्ता समिती मार्फत कार्य गराउदा दर विश्लेशण पश्चात तयार भएको लागत अनुमान बमोजिम सम्झौता र भुक्तानी गर्नु पर्दछ ।पालिकावाट उपभोक्ता समितिवाट भएका देहायका निर्माण कार्यहरुमा फरक नर्म्स प्रयोग गरी निम्नानुसार फरक दररेटका आधारमा भुक्तानी भएकोले अन्य कार्यमा पालिकावाट यकिन गरी देहायबमोजिम बढी भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नु पर्ने रु
<table>
<tr><th>गौ.भौ.नं.</th><th>उ.स.</th><th>आइटम</th><th>परिमाण</th><th>भएको</th><th>हुनुपर्ने</th><th>बढी दर</th><th>बढी भुक्तानी</th><th>असुल</th></tr>
<tr><td>१०/७८/०९/१३</td><td>प्रतिक्षालय देखि Pcc कार्य उ स</td><td>pcc:2:4 क्रसर</td><td>१६५.१५</td><td>11472</td><td>9342</td><td>2130</td><td>351770</td><td>316593</td></tr>
<tr><td>४६/७८/११/०४</td><td>गददवा गाउँमा पट्टीनालि उ स</td><td>pcc 1:3:7</td><td>७९</td><td>10597</td><td>8682</td><td>1915</td><td>150423</td><td>135381</td></tr>
<tr><td>५५/७८/११/९</td><td>रमवाज नाउ घर पि.पि.सि उ स</td><td>pcc 1:2:4</td><td>१७६.५८</td><td>10597</td><td>8682</td><td>1915</td><td>338151</td><td>304336</td></tr>
</table>
</td><td>१,७५०,३६०</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			(see nested table below)	

११/७८/११/१८	फुलवा-५ नि.उ.स. वडा.नं-५	1 1:5:3	८.६८	14254	10373	3881	33687	30318
६८/७८/११/२०	गुलाम घर सडक Pcc उ स	पि.पि.सि.-	0	145500	144209		0	1300
६२/७८/११/१८	पशिचम मतनिय वडा -३ गल्ली ढलान उ.स.	pcc 1:2:4	७७.८६	10597	9342	1255	97714	87943
९४/७८/१२/०१	देवी प्र कलवार घर वाटो उ स	बिल भन्दा बढी		97000	94710	2290	2290	2290
१२०/७८/१२/१५	पि.पि.सि. ढलान उ.स.-३	pcc 1:2:4	६२.३५	10597	9342	1255	78249	70424
१३५/७८/१२/१७	इलन-अर्शनाथ घर पि.पि.सि. उ स	pcc 1:2:4	८८.८३	10597	9342	1255	111482	100333
१६३/७८/१२/२९	महादेव मदर्ष वाटो पि.पि.सि. उ स	वाटो pcc 1:2:4	२४१.६५	10597	9342	1255	303271	272944
१६६/७८/१२/२९	मनखेरिया नान खोपिया ग्रमिल	मेशिन सव वेस	६१२.००	2595	2574	21	12956	11660
१७९/७९/१/७	शुद्घोधन वडा नं.५ मर्मत उ.स	सववेस	२३५.००	2595	2574	21	4975	4477
१९९/२/२३	वर्दहवा गाउँ नालि निर्माण-५	pcc 1:2:4	८९.२४	10597	9342	1255	111996	100797

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

१९३/७९/१/३	पिपरहवा गाउँ पि.पि.सि.-४	pcc 1:2:4	६०.८८	10597	9342	1255	76404	68764
२००/७९/२/२३	नालि निर्माण उ.स. वगदि-१	pcc 1:2:4	२४.९१	10597	9342	1255	31262	28136
२२०/७९/३/१२	मदर्रसा स्मालिया भवन	Pcc for Rcc 11:53	२०.८५	12972	12729	243	5067	4560
२२८/७९/३/१६	कलामूहिन नाउँ			50000	48500	1500	0	१५००
२४४/७९/३/२२	मानपूर अपूरा वहर्य	Pcc for Rcc	२६.६७	13756	10373	3383	90225	81202
२६१/७९/३/२३	मुडफुटवा PCC उ.स.-४	pcc 1:2:4	४९.५	10597	9342	1255	62123	55910
२५८/७९/३/२२	भुसडी देखि मुलदिया ग्राभेल	ग्रेभल मेशिन	५४०	2602	2574	28	15120	13608
२८१/७९/०३/२३	दुवो सिसहनिया	Pcc for Rcc 1:1:53	२८.११	12661	10373	2288	64316	57884
	जम्मा						१९४१३७९	१७४८८६१

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
५५			प्रदेश पुजिगत तर्फ २।७८।१२।१०सार्वजनिक निकायले निर्माण कार्य गराउदा नेपाल सरकार द्वारा स्वीकृत निर्माण सम्बन्धी नर्म्सका आधारमा दरविश्लेण गरी सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १० को अनुसूची १ बमोजिमको लागत अनुमान तयार गरी नियमावलिमा भएकोको व्यवस्थाको अधिनमा रही निर्माण कार्य गराउनु पर्दछ । यसैगरी नियम ९७ बमोजिम उपभोक्ता समिती मार्फत कार्य गराउदा दर विश्लेशण पश्चात तयार भएको लागत अनुमान बमोजिम सम्झौता र भुक्तानी गर्नु पर्दछ ।पालिकावाट विमिहा गौरा सडक ग्राभेल उपभोक्ता समिति मार्फत निर्माण कार्य गराई भुक्तानी गर्दा सववेस ग्राभेलवापत पालिकावाट तयार भएको दर रु २५७४ प्रतिघन मि का दरले भन्दा बढी रु २५९५ दरले भुक्तानी भएकोले ३८० घ मि को रु ७९८० बढी मुल्याङ्कन भई रु ७१८९ बढी भुक्तानी भएको असुल गर्नु पर्ने रु	७,८१९
५६				
५६.१	१२।७९।१।१९		**प्रदेश समपूरक** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३ अनुसार विलको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नाँपजाच पश्चात वास्तविक कार्यपरिमाणको भुक्तानी गर्नु पर्ने ब्यवस्था रहेको छ । पालिकाले प्रदेश समपुरक योजना शुद्दोदन ४९ हैण्डपम्प जडान कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत गराई रु १५५१५७१ भुक्तानी गर्दा असफल हेण्ड पम्प बोरिङ्ग वापत रु २०८४८९ भुक्तानी गरेको छ । तर श्रेस्ता साथ संलग्न प्राविधिक विल र नापि कितावमा असफल बोरिङ्गको नापजाँच समावेश गरेको छैन । अत असफल हेण्ड पम्प बोरिङ्ग कार्यको प्राविधिक नाँपजाँच खुल्ने नापिकिताव पेश गर्नु पर्ने अन्यथा असुल गर्नु पर्ने रु	२०८,४८९

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
५६.२			कार्य सम्पन्न नभएको सार्वजनिक खरिद ऐनको दफा ५६ र नियमावली १२० सम्झौता बमोजिमको अवधिमा कार्य नभएमा अवधि थप गर्न सकिने व्यवस्था । न्यू अजय निर्माण सेवा सँग २०७९।२।३० सम्ममा १४७ हेण्ड पम्प जडान गर्ने गरी २०७८।९।१८मा सम्झौता भएकोमा सम्झौता अवधि सम्ममा १३७ वटा निर्माण सम्पन्न गरी रु ५९लाख ३७ हजार ५९८ भुक्तानी भएको छ ।निर्माण व्यवसायिवाट निर्माण कार्य सम्पन्न नभएको तथा म्याद थप समेत भएको छैन ।ऐन नियमावलिको व्यवस्था आनुसार सम्झौता फरफारक गर्नु पर्दछ सोही निर्माण कार्यको तेश्रो विल भुक्तानी गर्दा बि ओ क्यूमा समावेश नभएको ४० देखि ६० मिटर गहिराईमा खन्ने कार्यको लागी रु १५९४५९ भुक्तानी भएकोले थप परिमाण कार्य गराएको परिमाणको भेरिएशन आदेश जारी गर्नु पर्ने रु	१५९,४५९
५७			**राजश्व राजश्व अभिलेख** : कार्यालयले राजस्वको अभिलेख अध्यावधिक गरी सोको लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाबाट रसिद ठेलिहरु छपाई गरेर वडा कार्यालयमा पठाउने गरेकोमा पठाएको परिमाण भन्दा घटी बढी ठेलि फिर्ता आएकोले राजश्व संकलन रसिद नियन्त्रण प्रभावकारी नभएको पाईयो । । यसले गर्दा व्यक्तिहरुले छुट्टै रसिद छपाउने र राजश्व संकलनमा जोखिम विद्यमान रहन्छ । यसको सम्बन्धमा तहाँ कार्यालयबाटै छानविन गर्नुपर्दछ । अतः कार्यलयले आगामी दिनमा रसिद नियन्त्रण तथा राजश्व असूलीलाई स्वचालित प्रणाली मार्फत ब्यवस्थापन सम्बन्धमा विशेष ध्यान पुर्‍याउनुपर्ने देखियो । कार्यालयबाट सबै वडाहरुमा पनि स्वचालित प्रणालि जडान	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>गरी राजस्व संकलन गर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानुपर्दछ । रसिद छपाई वितरण र फिर्ता विवरण निम्ननन‌ुसार रहेको छ ।
<table>
<tr><td colspan="3">ठेली छपाई</td><td colspan="4">वडागत वितरण ठेलि</td><td colspan="3">फिर्ता ठेलि</td><td></td><td rowspan="2">रकम</td></tr>
<tr><td>मिति</td><td>प्रकार</td><td>रसीद संख्या</td><td>वडा</td><td>नगदि</td><td>घटना</td><td>सम्पति</td><td>वडा</td><td>नगदि</td><td>घटना</td><td>सम्पति</td></tr>
<tr><td>०४/१२/२०७८</td><td>एकिकृत-४९</td><td>२४५०</td><td>१</td><td>२४</td><td>१६</td><td>२०</td><td>१</td><td>२४</td><td>१४</td><td>२१</td><td>1225691</td></tr>
<tr><td>०४/१२/२०७८</td><td>नगदि-५०</td><td>२५००</td><td>२</td><td>१४</td><td>१४</td><td>१४</td><td>२</td><td>१८</td><td>१२</td><td>१५</td><td>603166</td></tr>
<tr><td>०४/१२/२०७८</td><td>घटाना-४८</td><td>२४००</td><td>३</td><td>२०</td><td>१६</td><td>१३</td><td>३</td><td>२३</td><td>१४</td><td>१५</td><td>845183</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>४</td><td>८</td><td>३</td><td>७</td><td>४</td><td>८</td><td>४</td><td>७</td><td>434682</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>५</td><td>१७</td><td>९</td><td>११</td><td>५</td><td>१५</td><td>६</td><td>१३</td><td>434373</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>६</td><td>३६</td><td>१८</td><td>१९</td><td>६</td><td>३९</td><td>१८</td><td>१६</td><td>680015</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td>११९</td><td>७६</td><td>८४</td><td></td><td>१२७</td><td>३८</td><td>८७</td><td>४२३१११०</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>५८</td><td></td><td></td><td>प्राविधिक विलः ९२।७८।११।३० सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३ अनुसार</td><td>१५०,०००</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			विलको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नाँपजाच पश्चात वास्तविक कार्यपरिमाणको भुक्तानी गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । प्राविधिक नापजाँच शिव मन्दिर निर्माण उपभोक्ता समितिलाई १ लाख ५० हजार भुक्तानी भएकोमा निर्माण कार्यको प्राविधिक विल भरपाई नापिकिताव वेगर भुक्तानी भएकोले आवस्यक प्रमाण पेश हुनु पर्ने रु	
५९			**जटिलसंरचना निर्माण** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७अनुसार उपभोक्ता समितिहरुलाई मेशिन, औजार उपकरणहरुको आवश्यक नपर्ने, श्रममूलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले आर.सि.सी. फ्रेम स्ट्रक्चर सहितका भवन, लगायतका जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश हुने पूर्वाधार संरचना निर्माण कार्य समेत उपभोक्ता समितिहरु मार्फत् गराउने गरेको देखियो। पूजी ,प्रवधि, उपकरण र प्राविधिक ज्ञानको अभावमा उपभोक्ता समितिवाट यस्तो कार्य आफै हुन सक्ने अवस्था देखिदैन । अत यस्ता कार्य व्यावसायिक र अनुभवी निर्माण व्यवसायी फर्मबाट बोलपत्र प्रतिस्पर्धा मार्पmत् गराउन उपयुक्त हुने देखिन्छ । यसका केही उदाहरणहरु यसप्रकार रहेका छन् :	

गौचरा भौ.नं	उपभोत्ता समिति	कार्य	रकम
०३/७८/०७/२५	सामुदिक भवन नि.उ	भवन.Rcc	1620500
१०/७८/०९/१३	प्रतिक्षलाय देखि पि.पि.सि.	पि.पि.सि	1939971
२८/७८/१०/२१	नालामा कल्भर्ट नि.उ.स.	कलर्मट निर्माण	776000
५४/७८/११/१	वडा नं.५ मा वेरिङ्ग ज.उ.स	वेरिङ्ग	577500

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>६६/७८/११/१८</td><td>शुद्धोधन गा.पा. वोल्डा जडान.३</td><td>Pcc for Rcc</td><td>970000</td></tr>
<tr><td>१५५/७८/१२/२४</td><td>मदरशा रजाइल भवन नि.उ.स</td><td>भवन</td><td>679000</td></tr>
<tr><td>१५३/७८/१२/२४</td><td>आटिजन वेरिङ्ग उ.स.३</td><td>वेरिङ्ग-९ वटा</td><td>2328000</td></tr>
<tr><td>२२०/७९/०३/१२</td><td>मदरशा दारन्मलफिया भवन उ स</td><td>भवन निर्माण</td><td>704508</td></tr>
<tr><td>२४४/७९/०३/२४</td><td>मानपुर अधुरो कल्भर्ट उ स</td><td>कल्मर्ट</td><td>629450</td></tr>
<tr><td>२५९/७९/३/२३</td><td>नवदुर्गा नि.प्रा.वि</td><td>भवन निर्माण</td><td>1430880</td></tr>
<tr><td>२६५/७९/०३/२३</td><td>कपटी वोर जडान उ.स.</td><td>वेरिङ्ग</td><td>970000</td></tr>
<tr><td>१२।७९।३।१६</td><td>वडा नं.५ मा भवन ज.उ.स</td><td>भवन</td><td>1100000</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>१३७२५८०९</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>६०</td><td></td><td></td><td>हेभी इक्विपमेण्टको प्रयोग — सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को नियम उपनियम (९) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट सञ्चालित हुने निर्माण कार्यमा डोजर, एक्साभेटर, लोडर,</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			रोलर, ग्रेडर जस्ता हेभी मेशिनरी प्रयोग गर्न नमिल्ने व्यवस्था छ । सो नियमावलीको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा लागत अनुमान तयार गर्दाको समयमा हेभी मेशिन प्रयोग गर्नुपर्ने जटिल प्रकृतिको कार्य भनी उल्लेख भएको रहेछ भने सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिशमा सार्वजनिक निकायबाट सहमति लिई त्यस्ता मेशिन प्रयोग गर्न सकिने उल्लेख छ । पालिका अन्तर्गत सञ्चालित अधिकांश सडक निर्माण तथा स्तरोन्नतिसँग सम्बन्धित योजनाका उपभोक्ता समितिहरुले डोजर, एक्साभेटर लगायतका हेभी मेशिन प्रयोग गर्ने गरेको पाइए तापनि नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिश गराई कार्यपालिकाको कार्यालयबाट सहमति लिएको पाइएन । यसका केही उदाहरणहरु यसप्रकार रहेका छन् :	

गौचरा भौ.नं	उपभोक्ता समिति	भुक्तानी रकम	हेभि मेशिन	मेशिन वापत भुक्तानी
०३/७८/०७/२५	सामुदिक भवन नि.उ	१६२०५००	मिक्चर मेशिन	६५३००
१०/७८/०९/१३	प्रतिक्षलाय देखि पि.पि.सि.	१९३९१३९	मिक्चर मेशिन ग्रेडर	१२०५४०
२८/७८/१०/२१	नालामा कमीट नि.उ.स.	७७६०००	मिक्चर मेशिन	२३७६०
५४/७८/११/१	वडा नं.५ मा वेरिङ्ग ज.उ.स	577500	कन्प्रेसर	३५०००
६६/७८/११/१८	शुद्धोधन गा.पा. वोल्डर जडान.३	970000	मिक्चर मेशिन ग्रेडर	३८७४०
१५५/७८/१२/२४	मदरशा रजाइल भवन नि.उ.स	679000	मिक्चर मेशिन	२२५४०
१५३/७८/१२/२४	आटिजन वेरिङ्ग उ.स.३	2328000	कन्प्रेसर	४५०००

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>२२०/७९/०३/१२</td><td>मदरशा दारन्मलफिया भवन</td><td>704508</td><td>मिक्चर मेशिन</td><td>४७३२५</td></tr>
<tr><td>२४४/७९/०३/२४</td><td>मानपुर अधुरो कल्भर्ट नि उ स</td><td>629450</td><td>ग्रेडर</td><td>७८३८०</td></tr>
<tr><td>२५९/७९/३/२३</td><td>नवदुर्गा नि.प्रा.वि</td><td>1430880</td><td>मिक्चर मेशिन</td><td>८७९९०</td></tr>
<tr><td>२६५/७९/०३/२३</td><td>क्यटि वोर जडान उ.स.</td><td>९७००००</td><td>कन्प्रेसर</td><td>२००००</td></tr>
<tr><td>१२।७९।३।१६</td><td>वडा नं.५ मा भवन ज.उ.स</td><td>११०००००</td><td>मिक्चर मेशिन</td><td>३७५६०</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>६१</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>६१.१</td><td></td><td></td><td>हेण्ड पम्प योजनाः सार्वजनिक खरिद ऐन ,२०६३ को दफा ५ अनुसार सार्वजनिक निकायले खरिद गर्नु पर्दा तोकिए बमोजिम लागत अनुमान तयार गर्नु पर्ने र दफा ८(२) बमोजिम खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा सिमितहुने गरी टुक्रा पारी खरिद कार्य गर्न नहुने व्यवस्था छ । यसै गरी सार्वजनिक खरिद नियमावली ,२०६४को नियम ९७को उप नियम १क अनुसार तयार भएको १ करोड रुपैया सम्मको लागत अनुमान भएको कार्य नियम ९७ १ अनुसार उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराउन सकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले उपभोक्ता समितिवाट नै कार्य गराउने उदेश्यले ६९९ वटा हेण्ड पम्प जडान गर्ने कार्यलाई १४ टुक्रा वनाई कार्यक्रम र लागत अनुमान तयार गरी उपभोक्ता समिती मार्फत कार्य गराई रु २४९४८९६१ खर्च लेखेको छ ।यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्मानुसार रहेका छन् .
<table>
<tr><th>गौचरा भौ.नं</th><th>उ.स</th><th>खरिद</th><th>जम्मा भुक्तानी</th><th>संख्या</th><th>असफल संख्या</th><th>असफल रकम</th><th>ढुवानी</th></tr>
</table>
</td><td>२४,९४८,९६१</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

०३/७८/०८/२२	वुद्ध खानेपानी हेण्ड उ.स.	846764	2619000	69	11	299530	22480
१७/७८/१०/०५	वडा भित्र आवस्यकता हेण्ड पम्प वडा नं६	519757	1455000	45	12	210366	13798
५३/७८/११/०८	वडा भित्र आवस्यकता हेण्ड पम्प वडा नं६	509407	1455000	43	8	187674	13524
१५०/७८/१२/२३	हेण्डपम्प उ.स.वडा नं ६	354273	969133	29	8	114610	9405

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			(see nested table below)	

३१/७८/१०/२४	शुद्धोधन हेण्डपम्प उ.स. वडा नं १-६	429254	1454722	36	8	210366	11396
४१/७८/११/०४	दुर्गा खानेपानी उ.स. ५	722309	2226000	64	9	289534	19176
६३/७८/११/१८	हेण्डपम्प खरिद जडान उ.स. २	701364	2085500	62	8	229482	18620
७६/७८/११/२७	हेण्डपम्प जडान उ.स.-३	1061228	2910000	79	14	289500	28174

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय								बेरुजु रकम
			१३६/७८/१२/१७	हेण्डपम्प जडान उ.स.-४	831166	2425000	77	नापी	207611	25834	
			१४७/१२/२२	हेण्डपम्प जडान उ.स.-१	1084356	3492000	86	12	364521	27924	
			१८५/७९/०१/१२ ३	हेण्डपम्प जडान उ.स.-२	324188	960000	25	2	81157	8606	
			२४९/७९/०३/२१	हेण्डपम्प जडान उ.स.-३	5331138	1697501	55	4	83160	14154	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>२६३/७९/३/२३</td><td>हेण्डपम्प जडान उ.स.-२</td><td>212117</td><td>795105</td><td>16</td><td></td><td>57000</td><td>5700</td></tr>
<tr><td>२८९/</td><td>हेण्डपम्प जडान उ.स.-१</td><td></td><td>405000</td><td>13</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>12927321</td><td>24948961</td><td>699</td><td>96</td><td>2624511</td><td>218791</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>६१.२</td><td></td><td></td><td>क) सार्वजनिक खरिद ऐन नियमावलीको प्रावधान विपरित कार्यक्रम र लागत अनुमान टुक्रा पारी नियमावलीको सिमा भन्दा बढी उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराई खर्च लेखेको अनियमित देखिएको रु
ख)गौ भौ न १३६/७८/१२/१७ वाट हेण्डपम्प जडान उ.स.-४ लाई असफल बोरिङ्ग कार्यवापत रु २०७६११ भुक्तानी भएकोमा असफल बोरिङ्गको नापजाँच भएको नापि किताव पेश भएको छैन । नापि कितावमा प्रविष्ठ नभएको परीमाण भुक्तानी दिने कार्य नियन्त्रण गर्नु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			ग) सार्वजनिक खरिद ऐनको दफा ४५ अनुसार उपभोक्ता समिति मार्फत खरिद कार्य गर्न नसकिने खरिद ऐन नियमावलीमा तोकिएबमोजिम निर्माण कार्य गराउने सकिने व्यवस्था विपरीत १४ उपभोक्ता समिती मार्फत हेण्ड पम्प जडान कार्यका लागि आवस्यक पाईप जालि लगायतका सामाग्री खरिदको सम्झौता गरी रु १ करोड २९ लाख २७ हजारको सामाग्री खरिद गरेको छ । उपभोक्ता समिति मार्फत खरिद गर्ने कार्यमा सुधार हुनु पर्दछ । **घ)** सार्वजनिक खरिद ऐन नियमावली २०६४ को अनुसार श्रम मुलक उपभोक्ता समितिवाट गराउनु पर्नेमा सामाग्री ढुवानी वापत समेत उपभोक्ता समिती लाई भुक्तानी भएको छ । ङ) स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ वितरणमुखी खर्चलाई नियन्त्रण गर्दै संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकमलाई स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा दीर्घकालीन पुजी निर्माण हुने कार्यमा खर्च गर्नुपर्दछ ।कार्यालयले पालिका क्षेत्रमा गत विगतमा जडान भएका तथा जडान गर्नु पर्ने हेण्डपम्पको अध्यावधिक विवरण समेत तयार नगरी के कति संख्यामा कस्तो आर्थिक सामाजिक अवस्थाका लाभग्राहीलाई वितरण गर्ने स्पस्ट कार्ययोजना र नतिजा खाँका सहितको आवस्यकता आंकलन नगरी नियमावलीको व्यवस्था विपरित पटक पटक लागत अनुमान टुक्रा पारी उपभोक्ता समितिवाट कार्य गराई खर्च गरेको पाईयो । यस्तो कार्यमा नियन्त्रण हुनु पर्दछ ।	
६२				

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
६२.१			**नमुना बिद्यालय अनुदा** *(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०७९।१२ । २३ को निर्णयबाट रु४५९४६९२ ।- सम्परीक्षण गरिएको ।)*	०
६२.२			ख डिपिआर खर्च प्रथम विल तथा २०७९।५।२१मा विद्यालयवाट प्राप्त भएको दोस्रो विल समेत हालसम्कार्यसम्पन्न भएको रु ६८०४१८९ भएकोले बाँकी ३६०१११८ को प्राविधिक विल र भवन निर्माणको कार्यसम्मपन्न प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने रु	३,६०१,११८
६३			**शसर्त पुजिगत**	
६३.१			**भुक्तानीमा कर** *(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असूल भई पेश भएको आधारमा मिति २०७९। १२ ।१७ को निर्णयबाट रु.५१९९१ ।- सम्परीक्षण गरिएको)*	०
६३.२			कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनः १५।७९।३।२२ आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९ बमोजिम खर्च गर्दा बिल भरपाई सहितको श्रेस्ता राखु पर्ने व्यवस्था छ । यसै गरी सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३ अनुसार विलको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नाँपजाच पश्चात वास्तविक कार्यपरिमाणको भुक्तानी गर्नु पर्ने ब्यवस्था रहेको छ । पालिकाले शसर्त पुजिगत तर्फ प्राथमिक मा वि बेलभरियालाई ४ कोठे भवन निर्माणका लागी रु ३६ लाख निकासा दिएकोमा उक्त कार्यको विल भरपाई तथा कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन पेश नभएकोले प्राविधक नापजाँच सहितको विल भरपाई र	३,६००,०००

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने रु	
६४			**फरक योजनामा खर्च :** पालिकाको स्वृकित बार्षिक विकास कार्यक्रम अन्तर्गत विनियोजन भएको बेलभरिया पर्सिया ह्यूमपाईप योजनावाट रु ६ लाख ननखोरिया ग्राभेल कार्य गरी खर्च गरेको पाईयो । उक्त नगरसभावाट स्विकृत बार्षिक योजना समावेश भएको योजनावाट योजना संशोधन तथा रकमान्तर समेत नगरी फरक योजनामा खर्च गरेको अनियमित देखिएको रु	६००,०००
६५			**गापा पुजिगत** **स्कुटर वितरणः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ वितरणमुखी खर्चलाई नियन्त्रण गर्दै संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकमलाई स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा दीर्घकालीन पुजी निर्माण हुने कार्यमा खर्च गर्नुपर्दछ ।यसै गरि स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ अनुसार स्थानिय सरकारले कार्यसंचालनका लागी आवस्यक कार्यविधि मापदण्ड तर्जुमा गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाको बार्षिक कार्यक्रम २०७८।७९ अपाङ्ग व्यक्तिलाई स्कुटर खरिद वितरण तर्फ यस बर्ष बिनियोजित र गत बर्षको क्रमागत समेतको कार्यक्रम संचालन गरी जगदम्वा मोटर्स र एम डब्लु ईन्टरप्राईजेज वाट ४५७३३९९ मुल्यका २० थान यमाहा रे जेड १२५ सि सि स्कुटरहरु खरिद गरी २० जना व्यक्तिलाई वितरण गरेकोमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार रहेका छन् । क पालिकाले स्कुटर प्राप्त गर्न योग्य अपाङ्ग व्यक्तिको मापदण्ड निर्धारण नगरेको तथा स्कुटर वितरण गर्दा अपाँगता वर्गिकरण नखुलेका २ अपाङ्गहरुसमेतलाई स्कुटर वितरण गरेको तथा निवेदनको आधारमा कार्यपालिकाले छनौट गरेको आधारमा वितरण गरेकोले अत्यावस्यक भएका अपाङ्ग व्यक्तिहरुले पाएको छन् भन्ने आधार देखिएन । ख ।एम डब्लु ईन्टरप्राईजेज वाट २३९४४०० मुल्यको स्कूटर खरिद गर्दा पालिकाले विद्युत्तिय	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			बोलपत्रमाध्यम वाट खरिद नगरी भौत्तिक विधिवाट खरिद गरेकोले खरिदमा प्रयाप्त प्रतिस्पर्धा भएको छ भन्न सकिएन । ग खरिद भएका स्कूटरहरुको ग्यारेन्टी सर्भिस ग्यारेन्टी प्रमाण संलग्न नभएको तथा पालिका केन्द्र नजिकका एक लाभग्राहीलाई सँग सोधपुछ गर्दा निशुल्क मर्मत सेवा वारे जानकारी नभएको जनाएकोले बिक्रि पश्चातको सेवा लिएको पाईएन । घ २०७९।२।१६मा वितरण गरिएका १० स्कूटर मध्ये ग वर्गका ४ ख वर्गका ४ घ वर्गका १ र वर्ग नखुलेका २ जनालाई वितरण गरिएकोले स्पस्ट मापदण्ड वेगर वितरण गर्ने कार्यलाई नियन्त्रण गर्नु पर्दछ ।	
६६	७४।७८।११।२३		**मापदण्ड बेगर अनुदान** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ वितरणमुखी खर्चलाई नियन्त्रण गर्दै संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकमलाई स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा दीर्घकालीन पुजी निर्माण हुने कार्यमा खर्च गर्नुपर्दछ । जसबाट नाफा कमाउने उद्देश्यले स्थापित संस्थालाई अनुदान उपलब्ध गराउन मिल्दैन ।यदि उपलब्ध गराउने हो भने पनि सार्बजनिक रुपमा निशुल्क वा न्युन शुल्कमा सेबा उपलब्ध गराउने सुनिश्चित हुनुपर्दछ । यस स्थानीय तहले नाफामूलक जानकी कृषि फर्मलाई ५० प्रतिशत अनुदानमा भैसि वितरण कार्यक्रम अन्तर्गत रु ५० हजार भुक्तानी भएकमा संस्था छनौटको मापदण्ड आधार वेगर अनुदान दिएकोले आवस्यक प्रमाण पेश गर्नु पर्ने रु	५०,०००
६७			**रितपूर्बकको कर बिजक** – मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १४ बमोजिम मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका फर्मसँग तोकीएको ढाँचाको कर वीजक लिई खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर पालिकाले उपभोक्ता समितिहरुमार्फत पेश भएको विलको भुक्तानी गर्दा रित पूर्कको कर वीजक बेगर तथा नन् फाईलर रहेका देहायका सप्लायर्स तथा निर्माण व्यसायीको विल समावेश गरी भुक्तानी गरेको छ । तसर्थ उक्त सप्लायर्स तथा निर्माण व्यवसासयिले रितपूर्वकको कर बिजक भुक्तानी लिएको मू.अ.कर समायोजन	३३६,८३५

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
गरेको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु.
<table>
<tr><th>गोभौनं./मिति</th><th>विल पेश गर्ने</th><th>सप्लार्यस</th><th>प्यान नं.</th><th>कर विजकको अवस्था</th><th>बिजक न</th><th>मुअकर कर रकम</th></tr>
<tr><td></td><td>मुमताज चौक पि सि सि उ स</td><td>उन्नती बिजनेश ग्रुप</td><td>६०९७६४००६</td><td>ननफाईलर २०७७।श्रावण देखी</td><td>१८।७८।१०।२०</td><td>१६३३२२</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>उन्नतीबिजनेशग्रुप</td><td>६०९७६४००६</td><td>ननफाईलर२०७७।श्रावणदेखी</td><td>२१।७८।१०।२९</td><td>२९२५०</td></tr>
<tr><td>१३५।७८।१२।१७</td><td>ईनललाल घर वाटो उस</td><td>उन्नती बिजनेश ग्रुप</td><td>६०९७६४००६</td><td>नन फाईलर २०७७।श्रावण देखी</td><td>३४।७८।१०।२९</td><td>१२१५७६</td></tr>
<tr><td>२८१।७९।३।२३</td><td>ठुलो मनखोरिया उ स</td><td>आकृति ईन्टर प्राईजेज</td><td>६१३८०१८१४</td><td>बिजक न केरमेट</td><td>७९।३।१६</td><td>२२६८७</td></tr>
<tr><td>२८५।७९।३।२३</td><td></td><td>विन्धवासिनी निर्माण सेवा</td><td>३००११४८५</td><td>बिजक न नभएको</td><td>७९।३।२३</td><td>१०१२३४</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td></td><td></td><td></td><td>४३7969</td></tr>
</table>
मिति २०७९-१२-२२ मा विन्धवासिनी निर्माण सेवा को 101134.00 सम्परीक्षण मनासिब देखि फस्यौंट गरिएको
</td><td></td></tr>
<tr><td>६८</td><td></td><td></td><td>राष्ट्रिय शिक्षा नीतिको पालनाः</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
६८.१			राष्ट्रिय शिक्षा नीति, २०७६ मा विद्यालय शिक्षालाई गुणस्तरयुक्त बनाउन स्थानीय तहबाटै नियमित अनुगमन, निरीक्षण र सुपरिवेक्षण गरी सार्वजनिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तरको मापन गरी अनुगमन मुल्याङ्कन प्रतिवेन सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । गाउँपालिकाले सार्वजनिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर मापन सम्वन्धि मापदण्ड तयार गरी अनुमगन मुल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरेको छैन । यस सम्बन्धी निम्नानुसार व्यहोरा रहेका छन् । • सार्वजनिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तरको मापन मापदण्ड बनाएको छैन । • मापदण्ड बमोजिम अनुगमन गरेको छैन । • अनुगमन मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरेको छैन । प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेको छैन तसर्थ गाउँपालिकाले सार्वजनिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर पापन मापदण्ड तयार गरी अनुमगन मुल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्दछ।	
६८.२			राष्ट्रीय शिक्षा नीति, २०७६ मा संघीय सरकारले तर्जुमा गरेको मापदण्ड र कार्यविधिका आधारमा निजी लगानीका विद्यालयहरुको स्थानीय सरकारबाट प्रभावकारी नियमन गरी पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक, शिक्षकको सेवा शर्त तथा सुविधा, शुल्कको सीमाको पालना, आर्थिक कारोबारमा पारदर्शिता र भौतिक पूर्वाधारहरुको स्थिति समेत एकिन गर्न निजी विद्यालय व्यवस्थापन र अनुगमन मापदण्ड निर्धारण गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । गाउँपालिकाले निजी विद्यालय व्यवस्थापन र अनुगमन मापदण्ड निर्धारण गरी अनुगमन प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेको छैन । यस सम्बन्धी थप व्यहोरा निम्नानुसार रहेका छन् । • निजी विद्यालय व्यवस्थापन र अनुगमन मापदण्ड निर्धारण गरेको छैन । • मापदण्ड बमोजिम अनुगमन गरेको छैन। • निजी विद्यालय शुल्क निर्धारण तोकिए बमोजिम गरेको छैन। • शुल्क निर्धारण र त्यसको कार्यान्वयनको अनुगमन गरेको छैन। अनुगमन प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेको छैन आदि।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			अतः गाउँपालिकाले विद्यालय व्यवस्थापन र अनुगमन मापदण्ड निर्धारण गरी निजी विद्यालयहरुको अनुगमनगर्नु पर्दछ ।	
६८.३			पालिकाले बिद्यालय भौतिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम स्वीकृत गरी तयार गर्नुपर्ने, स्वीकृत कार्यक्रम र सम्झौता अनुसार अनुदान उपलब्ध गराउनु पर्ने र अनुदान निकासा अनुरुप नै पूर्वाधार निर्माण भए नभएको एकिन गर्नुपर्नेमा बिद्यालय भौतिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम स्वीकृत गरेको छैन । कार्यक्रम स्वीकृत गरी सम्झौता गराई अनुदान उपलब्ध गराउने तर्फ पालिकाले ध्यान दिनु पर्दछ ।	
६९			**दिवा खाजा कार्यक्रम खर्चः** नेपाल सरकार तथा पालिकाबाट विद्यालयहरुलाई वार्षिक कार्यक्रम अनुसार दिईने एकमुष्ट अनूदान तथा निकासा सम्बन्धमा मानव स्रोत विकास केन्द्र सानोठिमीबाट प्रकाशित कार्यक्रम कार्यान्विन पुस्तीकामा उल्लेख भए अनुसार फ्ल्यास रिपोर्टका आधारमा विद्यार्थि संख्याको आधारमा पाठ्यपुस्तक छात्रवृत्ति रकम दिवा खाजा, निरन्तर विद्यार्थि मूल्याङकन र बालविकास अनुदान रकम भुक्तानी दिनुपर्ने कानूनी व्यवस्था छ। पालिकाले, दिवा खाजा बापत रु.८१७७१७५गरेको छ। दिवा खाजा हाजिरी लेखापरीक्षण समक्ष पेश भएन। हाजिरी वेगर खर्च लेखेको रकम एकीन गर्न सकिएन।	
७०			**पाठ्यपुस्तकः** कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७८।७९ को ३.१ मा विद्यालयको यकिन विद्यार्थी संख्याका आधारमा दोश्रो चौमासिक भित्र विद्यालयहरुलाई पाठ्यपुस्तक को रकम अनुदान दिने ऊल्लेख छ । यस्तो अनुदान दिंदा पहिलो पटकमा विद्यार्थी संख्याको ७५% मात्रै अनुदान दिने र २०७९ बैशाखको विद्यार्थी भर्ना विवरण, पाठ्यपुस्तक खरीदको स्थिती र वितरण गरेको विवरणको आधारमा मात्रै नपुग भएको रकम पुनः विद्यालय खातामा निकासा दिनुपर्ने व्यवस्था छ । पालीकाले कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका अनुसार प्रथम किस्ता रु.४२०९०७० र दोस्रो किस्ता रु.२०४५६३५.२५ गरी कुल	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			रु.६२५४६०५.२५ निकासा दिएको पाईयो । तर यसरी विद्यालयहरुलाई रकम निकासा दिंदा कतिपय विद्यालयहरुले पाठयपुस्तको बिल मात्र राखेको , ऐच्छिक विषयका पाठ्यपुस्तकमा समेत निकासा दिएको छ यस सम्बन्धमा सुधार हनुपर्दछ।	
७१			**राहत शिक्षकः** कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७८।७९ को क्रियाकलाप नं २.७.१३.४० मा शिक्षण सिकाई अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७ तथा दरवन्दि मिलानको प्रतिवेदन अनुसार सामुदायिक विद्यालयको माध्यमिक तह (कक्षा ९-१० का लागि कुनै पनि दरवन्दि तथा राहत अनुदान नभएका (शुन्य दरबन्दी भएका) गणित, अंग्रेजी र विज्ञान विषय शिक्षक ब्यवस्थापनको लागि अनुदान दिन सकिने उल्लेख छ । यस्तो अनुदान रकम वजेटको परीधि भित्र रहि शुन्य दरवन्दि भएको विद्यालयलाई न्युनतम २ शिक्षक र १ दरवन्दी भएको विद्यालयलाई १ शिक्षक थप गरी न्युनतम २ शिक्षक बराबरको अनुदान शिक्षक भर्ना भएपछि १२ महिनाको मासिक रुका दरले अनुदान निकासा दिने उल्लेख छ ३७९९० पालिकाले देहायबमोजिमको दरबन्दी भएको विद्यालयहरुलाई अनुदान दिएको पाइयो। दरवन्दि मिलानको प्रतिवेदन अनुसार मात्र निकासा दिनुपर्नेमा पालिकाले दरबन्दी मिलान नगरी अनुदान दिएको छ। कार्यविधि बमोजिम दरबन्दी मिलानको गरी प्रतिवेदनको आधारमा अनुदान दिनुपर्दछ।	

सि.न.	विद्यालय	शिक्षक दरवन्दि	अनुदान	निकासा रकम
१	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि	१	१	४५५८८०
२	ठुलो मा.वि	१	१	४५५८८०
३	पूर्णकिशर मा.वि	१	२	९११७६०

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td><table><tr><td>जम्मा</td><td>१८२३५२०</td></tr></table></td><td></td></tr>
<tr><td>७२</td><td></td><td></td><td>सिकाई सहजीकरणः कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७८।७९ को क्रियाकलाप नं २.७.१३.४१ मा शिक्षण सिकाई अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७ तथा दरवन्दि मिलानको प्रतिवेदन अनुसार सामुदायिक विद्यालयको आधारभुत तह (कक्षा ६-८ का लागि कुनै पनि दरवन्दि तथा राहत अनुदान नभएका (शुन्य दरवन्दि भएका) गणित, अंग्रेजी र विज्ञान विषय शिक्षक ब्यवस्थापनको लागि अनुदान दिन सकिने उल्लेख छ । यस्तो अनुदान रकम वजेटको परीधि भित्र रहि शुन्य दरवन्दि भएको वा १ मात्र दरवन्दी वा राहत अनुदान भएका गणित,अंग्रेजी विद्यालयलाई न्युनतम १ शिक्षक बराबरको अनुदान शिक्षक भर्ना भएपछि १२ महिनाको मासिक रु.२८२०० दरले अनुदान निकासा दिने उल्लेख छ। पालिकाले देहायका विद्यालयहरुलाई दरबन्दी मिलानको प्रतिवेदन बिना नै विद्यालयहरुलाई निकासा दिएको छ।त्यस सम्बन्धमा सुधार हुनुपर्दछ।

<table>
<tr><th>सि.नं</th><th>विद्यालय</th><th>शिक्षक दरवन्दि</th><th></th><th>अनुदान</th><th>अनुदान रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>नवदुर्गा आ.वि</td><td>२</td><td></td><td>१</td><td>३३८४००</td></tr>
<tr><td>२</td><td>आदर्श मा.वि</td><td>२</td><td></td><td>१</td><td>३३८४००</td></tr>
<tr><td colspan="4">जम्मा</td><td></td><td>६७६८००</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>७३</td><td></td><td></td><td>धार्मिक विद्यालय अनुदानः</td><td>०</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असूल भई पेश भएको आधारमा मिति २०७९। १२ । १७ को निर्णयबाट रु. ११०००।- सम्परीक्षण गरिएको)	
७४			**बढि निकासाः** कार्यक्रम कार्यान्यिन पुस्तिका २०७८/२०७९ को २.७.१३.३ मा को २.१मा प्रति विद्यार्थि लागत अनुदानक वारेमा व्यवस्था गरेको छ। नमुना छनौट गरी परीक्षण गर्दा पालिकाले बाट पालिका भित्र संचालित विद्यालयलाई IEMIS को विद्यार्थि संख्यालाई आधारमान्दा निम्न लिखित कक्षागत रुपमा बढी निकासा सम्बन्धित विद्यालयबाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१,०००

विद्यालयको नाम	कक्षा	दिनुपर्ने निकासा	दिएको निकासा	बढी
नवदुर्गा मा.वि गौरा	६ देखि १०	१५४००	१६६००	१२००
सतकुमारी शेरचन मा.वि	६ देखि १०	५७४००	६७०००	९६००
माध्यामिक विद्यालय मोतिभारी मा.वि	६ देखि १०	१११२००	११२२००	१०००
नेरा मा.वि औरिहिया	६ देखि १०	१५७८००	१६७६००	९८००
		जम्मा		२१६००

मिति **२०७९-१२-१७** मा **नवदुर्गा मा.वि गौरा** को **1200.00** सम्परीक्षण मनासिब देखि फस्यौंट गरिएको मिति **२०७९-१२-१७** मा **सतकुमारी शेरचन मा.वि** को **9600.00** सम्परीक्षण मनासिब देखि फस्यौंट गरिएको मिति **२०७९-१२-१७** मा **नेरा मा.वि औरिहिया** को **9800.00** सम्परीक्षण मनासिब देखि फस्यौंट गरिएको

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
७५			**विद्यालयलाई लाईब्रेरी व्यवस्थापनः** विद्यालयलाई लाईब्रेरी व्यवस्थापनः कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७८।७९ को क्रियाकलाप नं ९.५ मा विद्यालयलाई लाईब्रेरी व्यवस्थापनको लागि विद्यार्थि संख्या उच्च रहेका, विगत बर्षहरुमा अनुदान नपाएका, पुस्तकालय व्यवस्थापनको लागि आवश्यक कक्षाकोठा र भौतिक पूर्वाधार रहेका र पुस्तकालय नरहेका माध्यमिक विद्यालयलाई प्राथमिकतामा राखि आवश्यकता अनुसार आधारभूत विद्यालयहरुलाई समेत एकमुष्ठ रु .६५०००० . निकासा दिने व्यवस्था छ । त्यस्तै स्थानिय तहले इन्टरनेटको पहुँच नभएका तथा विधुतको नियमित आपूर्ति भएका विद्यालयहरुबाट प्रस्तावको आधारमा विवरण संकलन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । माध्यमिक तहमा अंग्रेजी र विज्ञान बिषय पढाईरहेका, कम्प्युटर ऐच्छिक विषयको रुपमा अध्यापन गराईरहेका एवं शिक्षकले ICT का माध्यमबाट शिक्षण गर्न सक्ने क्षमता र तत्परता खुल्ने विवरण सहितको प्रस्ताव समेत विद्यालयहरुबाट संकलन गरी प्राथमिकिकरणका आधारमा पालिकाबाट विद्यालय छनौट गर्ने उल्लेख छ । यसरी छनौट भएका विद्यालयले आवश्यक सामान खरीद गर्दा नमूना विद्यालय संचालन निर्देशिका खरीद ऐन अनुसार गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले यस आर्थिक बर्षमा देहायका विद्यालयलाई निकासा दिएकोमा सो छनौटको स्पष्ट आधार देखिएन । साथै निम्नानुसारको कार्य गर्दा विद्यालयले सार्वजनिक खरीद ऐन अनुसार गर्नुपर्नेमा सो अनुसार गरेको नपाईएको र विद्यालय जिन्सी खातामा दाखिला भए नभएको प्रमाण पेश हुन आएन । अतः कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकाले तोकेको सूचकको आधारमा निर्णय प्रकृया गर्नुपर्ने साथै विद्यालयलाई समेत सार्वजनिक खरीद ऐन अनुसार र शर्त अनुसारको कार्य गर्न लगाउनुपर्ने देखिन्छ ।	

सि.नं	विद्यालय	विज्ञान प्रयोगशाला	ICT	लाईब्रेरी व्यवस्थापन
१	सतकुमारी शेरचन मा.वि	०	६५००००	०
२	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि	६५००००	०	०

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td><table>
<tr><td>३</td><td>नवदुर्गा आधारभुत विद्यालय</td><td>०</td><td>६५००००</td><td>०</td></tr>
<tr><td>४</td><td>आर्दश आधारभुत विद्यालय</td><td>०</td><td>६५००००</td><td>०</td></tr>
<tr><td>५</td><td>नेपाल राष्ट्रिय मा.वि विमिहाँ</td><td>०</td><td>६५००००</td><td>०</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>७६</td><td></td><td></td><td>भुक्तानी बाँकीः आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायीत्व निय मा कार्यालयले चालु आर्थिक वर्षको वजेटले नखाम्ने र बढी खर्च हुने गरी दायीत्व सिर्जना गर्न नहुने उल्लेख छ । त्यस्तै सोही नियमावलीको नियम 39(13) मा चालु वर्षको वजेटले नखामेको खर्च व्यहोर्नुपर्ने उचित आधार र पर्याप्त कारण भएमा सम्वन्धित कार्यालयले विल भरपाई बमोजिमको रकम आगामी वर्षमा भुक्तानी दिने गरी महालेखापरीक्षकवाट स्विकृत ढाँचामा भुक्तानी दिन बाँकीको विवरण तयार गरी आर्थिक वर्ष समाप्त भएको 7 दिनभित्र नगरपालिकाले स्वीकृत गराई राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालीकाले यो वर्ष गत वर्षको आमा सुरक्षा कार्यक्रमको भुक्तानी बाँकी रकम रु.४३२००/-भु'क्तानी खर्च लेखेकोमा भुक्तानी बाँकीको अभिलेख तयार गरेको पाईएन । पालीकाले अघिल्लो वर्षको भुक्तानी गर्नुपर्ने रकमको भुक्तानी बाँकीको विस्तृत विवरण तथा फाँटवारी तयार गरी भुक्तानी विवरण नियमानुसार प्रमाणित गराएर मात्र अघिल्लो वर्षको दायीत्वको भुक्तानी दिने व्यवस्था हुनु पर्ने रु.</td><td>४३,२००</td></tr>
<tr><td>७७</td><td></td><td></td><td>बढी भुक्तानीः
(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असूल भई पेश भएको आधारमा मिति २०७९।१२ । २३</td><td>०</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			को निर्णयबाट रु. १९५०००।- सम्परीक्षण गरिएको ।)	
७८			**कार्यालय सहयोगी:** कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका अनुसार एक जना कार्यालय सहयोगीको मात्र विद्यालय सहयोगी लागी मासिक ८००० को दरले १३ महिनाको पारिश्रमिक अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था भएकोमा पूर्णकिशर मा.वि मा १ जना बढी राखि वार्षिक ८००० को दरले १३ महिनाको पारिश्रमिक रु.१०४००० अनुदान उपलब्ध खर्च लेखेको नियमस्मत नदेखिएको रु.	१०४,०००
७९			**जी.पी.ई कोभिड कार्यक्रम:** कार्यक्रम कार्यान्यिन पुस्तिका २०७८/२०७९ २.७.१३.४२ को २ (अ) मा जी.पी ई सहयोगमा कोभिड १९ का कारण उत्पन्न परिस्थिति कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय तह अन्तर्गत संचालित सामुदायिक विद्यालयहरुका लागी प्रति विद्याल अधिकतम १लाख सम्म विद्यालयलाई अनुदान दिने र विद्यालयहरुले विद्यालय स्तरीय प्रतिकार्य शैक्षिण योजना निर्माण , सीमान्तकृत बालवालिका लक्षित भर्ना अभियान संचालन, कक्षा संचालनका लागी विद्यालयमा स्वास्थ मापदण्डहरुका कार्यान्वयन,ससफाई तथा हात धुने साधनको व्यवस्थापन,वास सुविधाको सामान्य मर्मत तथा व्यवस्थापन,शिक्षक तथा अभिभावकका लागी मनोसामाजिक परामर्श,बैकल्पिक माध्यमबाट विद्यार्थि सिकाईको मुल्याङ्गन,शैक्षिक क्षतिपूर्तिका लागी अतिरिक्त सिकाई मार्फत तिव्रता दिने, स्रोत कक्षामा अध्ययन गर्ने अपाङ्गता भएका विद्यार्थिहरुको लागी विशेष सहयोग कार्यक्रममा खर्च गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा पालसिका अन्तर्गतका २४ विद्यालयहरुलाई १ लाखको दरले रु.२४०००० निकासा गरेकोमा पुस्तिकाले तोकेको क्षेत्रमा कार्य नगरी विद्यालयहरुमा फर्निचर खरिद गरेको देखियो ।अत् सम्बन्धित कार्यमा खर्च नगरी अन्य कार्यमा खर्च गरेको नियमसम्मत मान्न नसकिएको रु.	२,४००,०००
८०			**पढ्दै कमाउदै कार्यक्रम:**	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
८०.१			पढ्दै कमाउदै कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७८ अनुसार नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय औसारिया छनौट भईर रु. १० लाख निकासा भएकोमा देखिएका व्यहोरहरु निम्न रहेका छन।	
८०.२			कार्यविधिको बुदा १० मा पढदै कमाउदै कार्यक्रम अनुरुप उत्पादन तथा सेवा इकाइ संचालनकन लागी विद्यालयको स्वामित्वमा रहेको वा भाडामा लिएको जग्गामा उत्पादनमुलक प्रकृतिको संरचना तथार गर्न, औजार तथा उपकरण तथा अन्य समान खरिद गर्न र कार्यस्थलसँग सम्बन्धित प्रयोगशाला वा वर्कशप स्थापना गर्न, विद्यार्थिको सक्रियतामा विद्यालयको जग्गामा वा विद्यार्थिले आफ्नै जमिनमा वस्तु उत्पादन गरी विक्री वितरण गर्नका लागी अनुदान खर्च गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा सो विपरित कार्यक्रमममा परिचालित जनशक्ति पारिश्रमिक भनी ३ जना लाई १०९०४९ खर्च गरेको नियमसम्मत नदेखिएको रु.	१०९,०४९
८०.३			**बिभिन्न् कर कट्टी** *.(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असूल भई पेश भएको आधारमा मिति २०७९। १२ । १७ को निर्णयबाट रु.४६९३५ ।- सम्परीक्षण गरिएको)*	०
८०.४			बुदा २८ मा यस कार्यविधि बमोजिमको छनौट भई अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालयले सम्बन्धित स्थानीय तहमा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तथा वार्षिक प्रतिवेदन पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा पेस गरेको छैन।	
८०.५			बुदा २९ बमोजिम छनौट भएका विद्यालयबाट सम्पन्न भएको कार्यक्रमको सम्बन्धित विद्यालयले अनिवार्य रुपमा सामाजिक परीक्षण गराई स्थानीय तहमा पठाउनुपर्नेमा सामाजिक परीक्षण गरी पालिकामा पेस गरेको पाईएन।	
८१			**न्यानो झोला:** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा नं. ५१ अनुसार जिम्मेवार व्यक्तिले ऐन बमोजिमको रित पुऱ्याई लेखा अद्यावधिक रुपमा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ।पालिकाले	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>गौ.भौ.न २०/२०७८/७/३ मा ४९८ थान प्रति थान रु १०००को दरले रु.४९८०२४ र गौ.भौ.न ९०/२०७८/१२/२७ बाट ५५६ थान प्रति थान ८९८.३५ को दरले रु.४९९४८२.६ गरी १०५४ न्यायो झोला खरिद गरेकोमा वितरणको भरपाई अद्यावधिक गरी राखेको छैन।पालिकाले खरिद र वितरणको भरपाई अद्यावधिक गरी राख्नुपर्दछ।</td><td></td></tr>
<tr><td>८२</td><td></td><td></td><td>लघुउद्यम कार्यक्रमः

.(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असूल भएको आधारमा मिति २०७९।१२ । २२ को निर्णयबाट रु. ५९०००।- सम्परीक्षण गरिएको)

.</td><td>०</td></tr>
<tr><td>८३</td><td></td><td></td><td>अन्य कार्यालय खर्चः कार्यालयले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र स्वीकृत कार्यक्रम र बजेट सिमा भित्र रही खर्च गर्नुपर्दछ । यसवर्ष कार्यालयले समान अस्तित्व र छुट्टै बजेट विनियोजन हुने कार्यालयको कार्यको लागि कार्यपालिकाले निर्णय गरी भुक्तानी दिएको छ । निम्न कार्यालय नगरपालिकाको नियन्त्रण अधिकार क्षेत्र भित्र पनि नपर्ने र सम्बन्धित निकायवाट समेत बजेट विनियोजन हुने भएकोले एउटै कामको लागि २ निकायवाट विनियोजन हुन सक्ने अवस्था समेत रहेकोले यसमा नियन्त्रण हुनुपर्नाको साथै यसरी खर्च लेखेको रकम नियमसम्मत नदेखिएको रु.

<table><tr><td>भौ.नं. मिति</td><td>कार्यालय र प्रयोजन</td><td>रकम</td></tr><tr><td>२२१/२०७८/७/१५</td><td>शिवलवा प्रहरी चौकी पुजा खर्च</td><td>१५०००</td></tr></table></td><td>१४५,९५७</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>२७०/२०७८/७/२६</td><td>अतिरिक्त हुलाक कार्यालय विभिन्न साम्रगी</td><td>४९३३२</td></tr>
<tr><td>२८८/२०७८/७/२८</td><td>शिवलवा शसस्त्र प्रहरी कार्यालय गाडी मर्मत</td><td>४९२५</td></tr>
<tr><td>४१९/२०७८/९/२२</td><td>ईलाका प्रहरी कार्यालय खेल मैदा निर्माण</td><td>८७००</td></tr>
<tr><td>७२१/२०७८/१२/२२</td><td>लवनी प्रहरी चौकी विभिन्न साग्रगी</td><td>३२५००</td></tr>
<tr><td>७९३/२०७८/१२/३०</td><td>लवनी प्रहरी चौकी विभिन्न साग्रगी सोफा खरिद</td><td>३५५००</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>१४५९५७</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>८४</td><td></td><td></td><td>कर्मचारी प्रोत्साहनः स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ८६ (१) बमोजिम स्थानीय सेवाको गठन, संचालन, व्यवस्थापन, सेवाका शर्त तथा सुविधा सम्बन्धि आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानुन बमोजिम हुने, दफा ८६ (२) बमोजिम अन्य व्यवस्था स्थानीय तहले बनाएको कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था छ । त्यस्तै अर्थ मन्त्रालयको कार्य संचालन निर्देशिकाको परिच्छेद ७ को ७.४.१ बमोजिम अतिरिक्त समय र बिदाको दिन काम गर्दा अर्थ मन्त्रालयबाट नर्म्स स्वीकृत गराई खाजा र खाना भुक्तानी दिनुपर्ने र ७.४.१ को (५) बमोजिम प्रोत्साहन भत्ता खुवाउन समेत अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृति लिनुपर्ने व्यवस्था छ । स्थानीय तहले कानून नबनाई यो बर्ष निम्नानुसार प्रोत्साहन भत्ता रु.४८६००९९ खर्च गरेको कारण आर्थिक व्ययभार बढ्न गई अनियमित खर्च भएको रु</td><td>४,८६०,०९९</td></tr>
<tr><td>८५</td><td></td><td></td><td>औषधी खरिदः पालिकाले यस बर्ष कार्यालयले रु.८९७८८५ को भेटेनरी औषधि कर्मचारी तथा विभिन्न फर्महरुबाट पटक पटक गरी सोझै खरिद गरेको छ ।खरिद गरेकासे उक्त औषधिहरु कुन औषधि कम्पनीबाट उत्पादन भएको हो र आपूर्ति भएका औषधी एवम् सर्जिकल समान स्टोर दाखिला हुनुअघि</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			स्पेशीफिकेशन अनुसार भए/नभएको नखुलाएको, औषधिको गुणस्तर र म्याद सम्बन्धमा यकिन नगरेको तथा वितरणको भरपाई अद्यावधिक नराखेको कारण औषधिको गुणस्तर र कृषकहरुले प्राप्त गरेको सम्बन्धमा एकिन गर्न सकिएन। यसमा सुधार हुनुपर्दछ।	
८६			**अनुगमन भत्ताः** लुम्बिनी प्रदेश अन्तरगर्त स्थानिय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्वन्धी ऐन, २०७६ को दफा १४(२) मा स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यले यस ऐन निर्धारण गरेको सुविधा वाहेक अन्य सुविधा लिन पाउने छैन भन्ने उल्लेख छ। सो ऐनमा गाउँपालिका तथा वडाका योजनाहरुको अनुगमन गरे वापत पदाधिकारीहरुलाई अनुगमन भत्ता भुक्तानी गर्न मिल्ने देखिंदैन। गाउँपालिका योजनाहरुको अनुगमन गरेवापत पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुलाई भुक्तानी दिइएकोमा अनुगमन कार्यविधि तयार नगरेको, अनुगमन समिति गठन नगरेको र अनुगमन गर्दा योजनागत रुपमा अनुगमन गरी योजनाको सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा तथा योजनाको सरोकार पक्षसँग भएको छलफलको व्यहोरा उल्लेख नगरी प्रतिवेदन समेत तयार नगरी खर्च लेख्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।	

गौ.भौ.न /मिति	विवरण	संख्या जना	रकम
७७०/२०७८/१२/०१	पालिकास्तरीय अनुगमन	२०	३२८९५०
९७७/२०७९/२/२७	विभिन्न योजना अनुगमन	२१	५३५०००
१२१५/२०७९/३/२३	विभिन्न योजना अनुगमन	१७	२६८०००
	जम्मा		११३१९५०

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
८७			**क्याम्सलाई अनुदानः** शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रले प्रकाशन गरेको कार्यक्रम कार्यान्वयन	१००,०००

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>निर्देशिकामा स्थानीय तहवाट सम्पादन हुने शैक्षिक क्रियाकलाप अन्तर्गत माध्यमिक बिद्यालय तहसम्म तलव तथा अन्य बिद्यालय गतिविधिसंग सम्बन्धित क्रियाकलापमा खर्च गर्न सक्ने व्यवस्था गरेको छ ।सो विपरित कपिलवस्तु क्याम्पसलाई रु. १००००० अनुदान दिएको छ । भर्ना, मासिक शुल्क लगायत बिभिन्न शुल्क उठाउने गरेको क्याम्पसले बिश्वबिद्यालयबाट अनुदान तथा प्रदेश सरकारवाट समेत अनुदान पाउने गरेकोमा पालिकाको कार्यक्षेत्र बाहिर गई क्याम्सलाई अनुदान दिएको नियमसम्मत नदेखिएको रु. नियसम्मत नदेखिएको रु.</td><td></td></tr>
<tr><td>८८</td><td></td><td></td><td>विल भरपाईः आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा नं. ५१ अनुसार जिम्मेवार व्यक्तिले ऐन बमोजिमको रित पुर्‍याई लेखा अद्यावधिक रुपमा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ।पालिकाले निम्न भौचरबाट खर्च गर्दा लेखापरीक्षण अवधिसम्म बिल भरपाई संलग्न नराखेकोले प्रमाण गर्नुपर्ने रु
<table>
<tr><td>गौ.भौ.मिति</td><td>विवरण</td><td>रकम</td></tr>
<tr><td>११९३/२०७९/३/२२</td><td>३७ वटा रेनकोट</td><td>२०२९८२</td></tr>
<tr><td></td><td>७२ वटा व्याग</td><td>३८८४४</td></tr>
<tr><td>११९८/२०७९/३/२२</td><td>३५ वटा रेनकोट</td><td>१५८२००</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>१९७८४४</td></tr>
</table></td><td>१९७,८४४</td></tr>
<tr><td>८९</td><td></td><td></td><td>रकमान्तर नगरी खर्चः पालिकाले खर्च गर्दा स्वीकृत कार्यक्रम मा विनीयोजित अनुसारको परिधिमा खर्च</td><td>३४९,७३५</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			गर्नुपर्दछ। गौ.भौ.न १२४२/२०७९/३/२४ बाट संचार महसुल र मिडिया पर्बद्धन कार्यक्रम अन्तर्गत विनियोजित रु.३४९७३५ रकमान्तर नगरी मोबाइल खरिद गरेको बजेटको सिद्धान्त विपरित भएको नियमित सम्मत मान्न नसकिएको रु.	
९०			**सामाजिक सुरक्षाः**	
९०.१			सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७७ को बुदा १२ अनुसार विभागले स्थानीय तहमा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी सूचनालाई व्यवस्थित गर्न स्थानीय तह, विभाग र बैङ्क र वित्तीय संस्था विच प्रणालीगत सम्बन्ध स्थापना गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई प्रभावकारी र पारदर्शी बनाउन केन्द्रीकृत व्यवस्थापन सूचना प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याउने र उक्त प्रणालीमा लाभग्राहीको विवरण प्रविष्टि गरी अद्यावधिक गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धीत स्थानीय तहको हुने उल्लेख छ। कार्यालयले यो वर्ष रु.१६८२९९२०७ खर्च गरेकोमा प्रत्येक बर्ष सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने लाभग्राहीको तथ्याङ्क, कार्यविधि बमोजिम अद्यावधिक गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्नुपर्नेमा अध्यावधिक तथ्याङ्क लेखापरीक्षणको क्रममा पेश गरेको छैन। कार्यविधि बमोजिम कार्यालयले केन्द्रीकृत व्यवस्थापन प्रणालीमा सुचना अद्यावधिक गर्नुपर्दछ।	
९०.२			गाउँपालिकाको वडा समितिले प्रत्येक चौमासिकमा कम्तिमा एकपटक सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सम्बन्धमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने र सार्वजनिक सुनुवाईबाट प्राप्त गुनासा तथा सुझावहरु मध्ये आफुले सम्बोधन गर्न नसकिने खालका सुझाव तथा गुनासाहरु सम्बोधनका लागि स्थानीय तह कार्यालयमा पठाउनुपर्ने व्यवस्था छ। गाउँपालिकाको कुनै पनि वडा समितिले यस सम्बन्धमा नागरिक सुनुवाईको कार्यक्रम सञ्चालन गरेको पाइएन। गाँउपालिकाले यस तर्फ ध्यान दिई वास्तविक लाभग्राहीको अभिलेख अध्यावधिक गर्नुपर्दछ।	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौ चर न म्ब र</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>९१</td><td></td><td></td><td>खर्च मितव्यिता कायम गर्नु पर्नेः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।यसै गरी खर्च लेख्दा आवस्यकता र औचित्यका आधारमा आवस्यक प्रमाण कागजात सहित मितव्ययी तवरले गर्नु पर्दछ । तर पालिकाले यस वर्ष निम्न बमोजिम खर्च लेखेको देहाय बमोजिम पाईयो

<table>
<tr><td>शिर्षक</td><td>बार्षिक बजेट</td></tr>
<tr><td>मर्मत खर्च</td><td>3500000</td></tr>
<tr><td>ईन्धन खर्च</td><td>5999917</td></tr>
<tr><td>अनुगमन खर्च</td><td>1500000</td></tr>
<tr><td>सेवा परामर्श खर्च</td><td>1351606</td></tr>
<tr><td>बैठक भता</td><td>2997600</td></tr>
</table>

मर्मत अभिलेख खाता नराखेको कारण कुन सवारी साधनको मर्मत खर्च के कति भएको हो अवस्था यकिन गर्न सकिएन ।
निश्चित उदेश्य सहित बिशेष परिस्थितिमा मात्र कानुन द्वारा गठित समितीको बैठकमा मात्र बैठक खर्च लेख्र पाईने व्यवस्था विपरित कार्यालयका पदाधिकारी कर्मचारीहरुलाई कार्यालयकै नियमित कार्य सम्बन्धमा भएका बैठकको भता दिएको पाईयो
सूचना प्रकाशन गर्दा छुट लिने गरेको देखिएन।
पालिकामा २ सवारी साधन रहेको अवस्थामा गा.पा अध्यक्षले भाडाको गाडी प्रयोग गरी सवारी चालक र</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			ईन्धन र मर्मत सुविधा लिएको पाइयो त्यस्तो खर्चमा मितव्यिता गर्नुपर्दछ। खर्चको प्रयोजन नखुलेको आवस्यकता आंकलन नगरी खर्च गरेको तथा प्यान विल राखी एउटै पार्टीवाट पटक पटक गरी सिमा भन्दा बढी खरिद गरि भुक्तानी गरेको पाईयो ।सवारीलग बुक बेगर ईन्धन खर्च गरेको पाईयो ।	
९२			**राजश्व दाखिला** *(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असूल भई पेश भएको आधारमा मिति २०७९।१२ । १७ र २०७९।१२।२२ को निर्णयबाट रु.२५५६२८ ।- सम्परीक्षण गरिएको)*	०
९३			**संचालन खर्च** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कार्यालयवाट सम्पादन गरिने कार्य मितव्ययी, प्रभावकारी, नियमितता र दक्षतापूर्ण ढंगवाट सम्पादन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। नगरपालिकामा रहेको सवारीको लागी मर्मत बापत रु.१०००२२६ खर्च र निम्नअनुसारको इन्धन खर्च गरकफो छ। पालिकामा उपलब्ध साधनहरुको प्रयोग गरेबापतको आम्दानी अद्यावधिक गरी राखेको नपाइएन यसको दुरुपयोग हुन सक्ने भएकोले ।पालिकाले आम्दानी आम्दानी अद्यावधिक गरी राख्नुपर्दछ।	

सवारीकोकिसिम	सवारीनं.	डिजललि.
एम्बुलेन्स	लु १ झ ३६७	२९३०
एम्बुलेन्स	लु १ झ ५५०	२८३९

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>एम्बुलेन्स</td><td>लु १ झ ७२०</td><td>१५८४</td></tr>
<tr><td>एम्बुलेन्स</td><td>लु १ झ ७१९</td><td>२८१७</td></tr>
<tr><td>एम्बुलेन्स</td><td>लु १ झ ७१७</td><td>१३२३</td></tr>
<tr><td>एम्बुलेन्स</td><td>लु १ झ ७१८</td><td>२३५५</td></tr>
<tr><td>ब्याकहोलोडर</td><td>लु १ ग ३७८</td><td>४७५३</td></tr>
<tr><td>ट्याक्टर</td><td>लु ३ त१९८१</td><td>९०९</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>९४</td><td></td><td></td><td>
वितरणमुखि कार्यक्रमः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४(२) मा योजना तर्जुमाको आधार तय गरेको छ ।कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा सोही आधारलाई मध्यनजर गरी कार्यक्रम छनौट र कार्यान्वयन गर्नुपर्नेमा सो विपरित व्यक्ति तथा संस्थालाई फाईदा पुग्ने गरी सामग्री खरिद गरी वितरण गरेको छ । विपन्न तथा लक्षित बर्गलाई फाईदा पुग्ने, समूहमा आधारित कार्यक्रम तथा न्यून आय वर्गका लागि दिगो रोजगारी सिर्जना गर्न सक्ने कार्यक्रममा अनुदान प्रदान गर्दा समूहको सिफारीस व्यक्तिको खरिद गर्न सक्ने क्षमताको मूल्याँकन, वितरित सामानको दिगो उपयोग तथा दिगो आयआर्जनको उपयुक्त व्यवस्था मिलाएर मात्र अनुदान वितरण गरिनु पर्दछ।
<table>
<tr><th>गो.भौ.नं. मिति</th><th>शीर्षक</th><th>कामको विवरण</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td>४३०/२०७८/९/२५</td><td>गा .पा चालु</td><td>कम्बल वितरण</td><td>५०००००</td></tr>
<tr><td>५०६/२०७८/१०/७</td><td>गा .पा चालु</td><td>बाखा वितरण</td><td>४९८०१०</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>६०१/२०७८/१०/२६</td><td>गा .पा चालु</td><td>कम्बल वितरण</td><td>४९९४९८</td></tr>
<tr><td>६०४/२०७८/१०/२७</td><td>गा .पा चालु</td><td>विभिन्न साम्रगी वितरण</td><td>४८५९३६</td></tr>
<tr><td>७१२/२०७८/११/२०</td><td>गा .पा चालु</td><td>कम्मल वितरण</td><td>५०००००</td></tr>
<tr><td>८६७/२०७८/१२/२२</td><td>गा .पा चालु</td><td>खेलकुद साम्रगी वितरण</td><td>२०००००</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td></td><td>२६८३३४४४</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>९५</td><td></td><td></td><td>तलवी भरपाईः शिक्षा नियमावली, २०५९ (संशोधन सहित) को नियम 126 (ङ) मा शिक्षकहरुको वार्षिक तलवी प्रतिवेदन पारित गर्ने कार्य विद्यालय शिक्षक किताबखानाबाट हुने व्यवस्था छ । यसरी पारीत तलवी प्रतिवेदन अनुसार सामुदायिक विद्यालयहरुले आफ्नो विद्यालयमा कार्यारत शिक्षकहरुको तलवी माग फारम पेश गर्दा अगाडिको चौमासिकको तलवी भरपाई, संचयकोष कट्टा दाखिला एवं सामाजीक सुरक्षा र पारीश्रमिक कर कट्टा दाखिलाको प्रमाण सहित पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर पालिका अन्तर्गतका केहि विद्यालयहरुले पूर्ण रुपमा सोको कार्यान्वयन गरेको पाईएन जसले गर्दा तलवी माग फारम र खर्च यथार्थपरक छ भन्न सकिएन । अतः तत्सम्वन्धमा सुधार हुनपर्ने देखिन्छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>९६</td><td></td><td></td><td>गा पा चालु तर्फ
मु. अ. करमा दर्ता नभएका सँग खरीदः सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १९ बमोजिम सार्वजनिक निकायले २० हजार रुपैयाभन्दा बढीको मालसामान खरीद गर्दा वा निर्माण कार्य गराउँदा आन्तरीक राजस्व कार्यालयबाट स्थायी लेखा नं. र मूल्य अभिवृद्धि करदर्ता प्रमाणमत्र प्राप्त गरेका, फर्म वा</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौ चर न म्ब र</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>कम्पनीबाट मात्र खरिद गर्नुपर्दछ । कार्यालयले देहायबमोजिमको भौचरबाट रु २० हजारबाट घटीका प्यान विलबाट विविध खर्च गरेवापत रु ३५८०६०। भुक्तानी दिएको छु । कार्यालयले स्थायी लेखा नम्बर लिएका तर मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता नभएका आपूर्तीकर्ताबाट सामान खरिद गरेको हुँदा नियमानुसार खरीद कार्य गरिनु पर्दछ ।
<table>
<tr><th>गो. भौ. नं. मिति</th><th>आपूर्तिकर्ताको नाम</th><th>भुक्तानी रु</th></tr>
<tr><td>१३२।७८।७।२</td><td>सन्तराम चिया पसल</td><td>२०४६८५</td></tr>
<tr><td></td><td>सुन्दर स्विट</td><td>१५३३७५</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>३५८०६०</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>९७</td><td></td><td></td><td>अबण्डा बजेट – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा.२४ बमोजिम स्थानीय आर्थिक अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधार तयार गरी स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारणका आधारमा अबण्डा नराखी आय–व्ययको अनुमान पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले यो बर्ष अध्यक्ष/उपाध्यक्ष सम्बोधित कोष र वडाअध्यक्षको तोक आदेश बमोजिम संचालन हुने भनि रु.१ करोड ८५ लाख अबण्डा राखेको छ । उक्त अबण्डा रकम अध्यक्ष/उपाध्यक्षको तोकका आधारमा रु १ करोड ८४ लाख ७१ हजार खर्च गरेको छ । बजेट अबण्डमा राखी पदाधिकारीको तोकका आधारमा खर्च गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>९८</td><td></td><td></td><td>मोवाईल

(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर/प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०७९।१२ ।१९ को निर्णयबाट रु. २५०००।- सम्परीक्षण गरिएको ।</td><td>०</td></tr>
<tr><td>९९</td><td></td><td></td><td>नगद वितरणः स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले संस्था, समूह, पर्व, जात्रा, यात्रा, विरामी, संस्कृति लगायतमा आर्थिक सहायता दिन सक्ने कानूनी व्यवस्था गरेको देखिदैन । तर गाउँपालिकाले यस वर्ष निम्नानुसार उत्सव महोत्सव, धार्मिक, सामाजिक, साँस्कृतिक प्रकृतिका कार्य र आर्थिक साहायताको रुपमा नगद वितरण गरी रु.१०६४५९०८ खर्च गरेको छ ।निश्चित मापदण्ड समेत तयार नगरी पदाधिकारीको तजविजी तोकका आधारमा नगद वितरण गरेको पाईयो । मापदण्ड वेगर अनियन्त्रित तवरले गरेको नगद वितरण निम्नअनुसार रहेको छ ।
<table>
<tr><th>बजेट उप शिर्षक र कार्यक्रम</th><th>विवरण</th><th>भुक्तानी पाउने व्यक्ति संख्या</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td>धार्मिक सास्कृतिक प्रवद्धन</td><td>पुजा पाठ भण्डारा</td><td>१०४</td><td>१००००००</td></tr>
<tr><td>गाउपालिका पुजिगत</td><td>पुजा पाठ भण्डारा</td><td>३</td><td>१००८५०</td></tr>
<tr><td>क्रमागत कार्यक्रम</td><td>पुजा पाठ भण्डारा</td><td>८</td><td>१७८५५८</td></tr>
<tr><td>गाई भैसि मरेको क्षतिपुर्ति</td><td>क्षतिपुर्ति</td><td>३६</td><td>५०००००</td></tr>
<tr><td>दैवि प्रकोप व्यवस्थापन</td><td>आगलागि बाढी क्षति</td><td>१५१</td><td>१९०००००</td></tr>
</table></td><td>३३२,८५०</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>औषधि उपचार सहयोग</td><td>मुटु किड्नी रोगि सहयोग</td><td>८२</td><td>२५०००००</td></tr>
<tr><td>क्रमागत कार्यक्रम</td><td>विपन्न आर्थिक सहयोग</td><td>२२०</td><td>२७३४५००</td></tr>
<tr><td>गाउपालिका पुजिगत</td><td>विपन्न आर्थिक सहयोग</td><td>३०</td><td>२३२०००</td></tr>
<tr><td>आकस्मिक सहयोग</td><td>आर्थिक सहायता</td><td>१२०</td><td>१५०००००</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>७५४</td><td>१०६४५९०८</td></tr>
</table>
पालिकावाट उक्त खर्च लेख्दा कुनै मापदण्ड तयार गरेको छैन ।अधिकांस खर्च अबण्डा बजेटवाट ट्रान्सफर गरी खर्च गरेको छ । आर्थिक साहायता र नगद वितरणलाई न्यूनिकरण गर्दै स्थानिय विकासमा स्रोतकेन्द्रित नगरी नगद वितरण गर्न आदेश दिने र खर्च गर्ने पदाधिकारी कर्मचारीलाई जिम्मेवार वनाई यस्तो कार्यमा नियन्त्रण हुनु पर्दछ ।
क. पालिकाले बजेट सिद्धान्त विपरित पुजिगत खर्च शिर्षकवाट समेत आर्थिक साहायता र पुजापाठका लागि समेत नगद वितरण गरी खर्च लेखेको अनियमित देखिएको रु
</td><td></td></tr>
</table>